

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЭСЕПТӨӨ ПАЛАТАСЫНЫН ОШ ШААРЫ, ОШ, ЖАЛАЛ-АБАД ЖАНА БАТКЕН ОБЛАСТТАРЫ БОЮНЧА АЙМАКТЫК БӨЛҮМҮ.

Ош областынын Өзгөн районунун жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын 2023-жылдын 1-январынан тартып 2023-жылдын 31-декабрына чейинки, ал эми реформа жүргүзүлгөн административдик аймактарда 2024-жылдын 1-апрелине чейинки мезгил аралыгына карата бюджеттин түзүлүшү жана анын аткарылышына, муниципалдык ишканалардын ишмердүүлүгүнө жүргүзүлгөн шейкештик аудиттин жыйынтыгы боюнча

Жалпылоо отчету

Аудиттин негизи: Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын 2024-жылга аудитордук ишмердүүлүк планы жана Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын Ош шаары, Ош, Жалал-Абад жана Баткен областтары боюнча аймактык бөлүмүнүн 2024-жылдын 22-ноябрындагы № 02-3/235 буйругу.

Аудиттин максаты: Өзгөн районунун жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын бюджетинин, атайын каражаттардын, бюджеттик эмес жана башка каражаттардын натыйжалуу түзүлүшү жана аткарылышына, мамлекеттик ресурстардын туура бөлүнүшү жана пайдаланылышына шайкештик аудитти жүргүзүү.

Аудит жүргүзүлүүчү объект: Өзгөн райондук мамлекеттик администрациясы, Кыргыз Республикасынын финансы министрлигинин Өзгөн башкармалыгы, Өзгөн райондук өнүктүрүү фонду, Өзгөн шаардык мэриясы, шаардык мэриясы алдындагы муниципалдык менчикти башкаруу департаменти, “Өзгөн жашылдандыруу чарбасы”, “Өзгөн Тазалык” көрктөндүрүү, жашылдандыруу жана санитардык тазалоо МИ, “Тынчтык” балдардын маданий эс алуу паркы, шаардык маданият үйү, “Капиталдык курулуштарды башкаруу” муниципалдык ишканасы, Салам-Алик, Ийри-Суу, Дөн-Булак, Төрт-Көл, Куршаб, Кароол, Кара-Шоро, Мырза-Аке, Жалпак-Таш, Кызыл-Октябрь, Жазы, Баш-Дөбө айыл өкмөттөрү жана муниципалдык ишканалары.

Аудит камтылган аралык: 2023-жылдын 1-январынан 2023-жылдын 31-декабрына чейин, ал эми реформа жүргүзүлгөн административдик аймактарда 2024-жылдын 1-апрелине чейинки мезгил аралыгына карата.

Аудит, топтун жетекчиси-мамлекеттик инспектор К.Рахманов жана мамлекеттик инспекторлор: А.Исматиллаев, К.Кочкоров, М.Дооронбаев, К.Ажиматов, А.Токоев, Б.Турдумамбетов, К.Исаков, Т.Зулпиев, Г.Батаева, Д.Ыдырысов, А.Матякубов, Р.Маткаримов жана М.Болушов тарабынан Өзгөн райондук мамлекеттик администрациясынын башчысы-аким Апбасов Каныбек Сагынбековичке билдирүү менен, КРнын финансы министрлигинин Өзгөн финансы башкармалыгынын башчысы Жалилов Өмүрбектин катышуусунда жүргүзүлдү.

Аудит жүргүзүлгөн аралыкта Өзгөн районундагы жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарында жергиликтүү бюджетинин түзүлүшү, анын аткарылышына жооптуулар:

Өзгөн райондук мамлекеттик администрациясынын башчысы- аким Абыкаев Шабдан Алмасбекович аудиттин 2023-жылдын 23-август айына чейин иштеген.

Өзгөн райондук мамлекеттик администрациясынын башчысы- аким Апбасов Каныбек Сагынбекович аудиттин 2023-жылдын 23-август айынан тартып азыркы мезгилде иштеп жатат.

Финансы Министрлигинин Өзгөн финансы башкармалыгынын начальниги 2022-жылдын 04-мартынан 2023-жылдын 25-апрелине чейин Мейматкулов Руслан Маматибраимович, 2023-жылдын 4-майынан тартып бүгүнкү күнгө чейин Жалилов Өмүрбек Надырбекович иштеп келе жатат.

Аудит предмети:

Аудиттин предмети болуп, муниципалдык каражаттарды жана мүлктү башкаруу жаатында бюджеттик мыйзамдын талаптарына ылайык, жергиликтүү бюджетти аткаруу боюнча Өзгөн райондук жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын ишин баалоо эсептелет.

Аудиттин көлөмүнө киргизилген маселелер:

- Жергиликтүү бюджеттин түзүү жана аткаруу процессин жөнгө салуучу ченемдик документтердин жана мыйзам ченемдеринин сакталышына жана аткарылышына аудит;
- Жергиликтүү бюджеттин киреше бөлүгүнүн аткарылышын талдоо;
- Жергиликтүү бюджеттин чыгымдар бөлүгүнүн аткарылышын талдоо;
- Жайыт пайдалануучулар бирикмесинин ишмердүүлүгүн талдоо, киреше жана чыгымдар бөлүгүнүн аткарылышын талдоо;
- Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын муниципалдык каарызынын абалына жана тейленишине аудит;
- Муниципалдык бюджеттик мекемелердин чыгымдар сметасынын аткарылышына аудит;
- Муниципалдык ишканалардын бюджетинин аткарылышына аудит;
- Муниципалдык менчикти башкаруу боюнча ишти талдоо;
- “Ички аудит жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын аткарылышын талдоо.

Аудиттин критерийлери:

Критерий катары, Өзгөн райондук жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын жана алардын муниципалдык ишканаларынын, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин Өзгөн башкармалыгынын жана анын ведомстволук бюджеттик мекемелеринин, муниципалдык ишканаларынын ишинин Кыргыз Республикасынын Бюджеттик, Салык кодекстерине жана “Салык эмес кирешелер” Кодексине, “Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары жөнүндө” Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына, Жергиликтүү Кеңештердин токтомдоруна жана 2023-жылга жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын ишин жөнгө салуучу Кыргыз Республикасынын жана башка ченемдик-укуктук актыларына туура келишин баалоо деп эсептелет.

Ишти аткарууда колдонулган аудит стандарттары:

Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын Кеңешинин 19.12.2018-жылдагы №01-26/123 токтому менен бекитилген, шайкештик аудити боюнча колдонмого ылайык, ISSAI 400 жана ISSAI 1400 (2015-жылы кайра каралган), шайкештик аудити үчүн жетектөөчү көрсөтмөлөргө ылайык иш жүргүзүлдү.

Этикалык талаптарга шайкеш келүүсү:

Аудиттин эл аралык стандарттары этикалык талаптарды сактоону, ошондой эле аудиттин предмети, анын бардык олуттуу аспектеринде мыйзамдарга жана жөнгө салуучу ченемдерге туура келээрине негиздүү ишенимди алуу үчүн пландаштырууну жана жүргүзүүнү талап кылат.

Аткарылган иштерди кыскача баяндоо:

Аудит тарабынан Өзгөн райондук жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарын, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин Өзгөн башкармалыгынын жана Өзгөн районуна караштуу ведомстволук бюджеттик мекемелеринин, муниципалдык ишканаларынын ишине тиешелүү жергиликтүү бюджетти аткаруу, кирешелер жана чыгымдар сметасы жана Кыргыз Республикасынын мыйзамынын талаптарына ылайык муниципалдык мүлктү башкаруу боюнча маселелер изилденди.

Аудит өзүнө, бюджеттик, бюджеттен сырткары жана атайын каражаттардын чыгымдары ченемдик укуктук актыларга ылайык жүргүзүлгөндүгү боюнча жетиштүү жана талаптагыдай тастыкталган далилдерди алуу үчүн жол-жоболорду аткарууну камтыйт. Ушул отчетто жазылган жетиштүү жана талаптагыдай тастыкталган далилдерди алуу үчүн негизди камсыздоо үчүн, чогултулган аудитордук далилдер жетиштүү жана талаптагыдай деп эсептейт.

Аудитке тийешелүү болгон жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин Өзгөн башкармалыгынын жана Өзгөн районуна караштуу муниципалдык ишканаларын тандоо, аудитти пландоо, олуттуулук факторлорун аныктоо, 2023-жылга чыгымдар көлөмүнүн олуттуулугуна жана иштин мүнөзүнө жараша жүргүзүлгөн. *(материалдар ар бир аудит объектиси боюнча өзүнчө түзүлгөн).*

Мындан мурунку аудиттин жыйынтыгы боюнча жазма буйруктардын аткарылышы.

Өзгөн районунун 2022-жылдын 1-январынан 2022-жылдын 31-декабрына чейинки мезгил аралыгындагы бюджетинин түзүлүшү жана аткарылышына карата мурдагы аудит, Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын Ош шаары, Ош, Жалал-Абад жана Баткен областтары боюнча аймактык бөлүмүнүн жетекчисинин буйругуна ылайык аудиттик топ тарабынан жүргүзүлгөн. Аудиттин жыйынтыгы менен аудитордук отчет түзүлүп, жалпы суммасы **528320,8 миң сомдук** финансылык чектөөлөр (бузуулар) аныкталган, анын ичинен ордуна коюлууга тийиш болгон финансылык бузуулар **505568,2 миң сомду** түзгөн, аудит учурунда ордуна коюлганы **485564,8 миң сом** *(андан: бюджетке 3592,2 миң сом жана мекемеге 481972,6 миң сом)*, ордуна коюлбаган калдык сумма **20003,4 миң сомду** түзгөн.

Аудиттин жыйынтыгы Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын Ош шаары, Ош, Жалал-Абад жана Баткен областтары боюнча аймактык бөлүмүнүн коллегиялык отурумунда каралып, коллегиянын чечими менен Өзгөн районунун жергиликтүү мамлекеттик администрациясынын башчысы-акимге, финансы министрлигинин Өзгөн финансы башкармалыгынын начальнигине, айылдык аймактардын башчыларына, жергиликтүү кеңештердин төрагаларына кетирилген кемчилдиктерди жоюу боюнча жазма буйруктар жөнөтүлгөн.

Жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгы Өзгөн районунун жергиликтүү мамлекеттик администрациясы тарабынан атайын отурумда каралып тийиштүү тапшырмалар коюлган. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан жүргүзүлгөн иш аракеттеринин жыйынтыгында ордуна коюла турган **20003,4 миң**

сомдон 19986,8 миң сомго ордуна коюлган. Ал эми, Жалпак-Таш айыл өкмөтү тарабынан **16,6 миң сом (социалдык пакеттин акча каражаты катары эсептелген)** ордуна коюлган эмес. Бул факты боюнча аудиттин материалдары 12.03.2024-жылдагы №01-13/115 каттын негизинде Ош облусунун прокуратурасына жиберилген. Ош облусунун прокуратурасы тарабынан 29.04.2024-жылы Жалпак-Таш айыл өкмөтүнүн башчысына төлөнбөгөн 2795,5 миң сом ижара акысын өндүрүү менен ченемдик-укуктук актылардагы бузууларды четтетүү жөнүндө сунуштама келтирилип, 1021,6 миң сом өндүрүлгөн. Аудиттин отчетунда көрсөтүлгөн калган бөлүгүн тактоо үчүн КР Эсептөө палатасынын аймактык бөлүмүнө материалдар кайтарылгандыгын белгилей кетүү керек.

Жергиликтүү райондук мамлекеттик администрациясы, айылдык аймактар тарабынан кетирилген кемчилдиктердин жоюлгандыгы боюнча жооп каттар жөнөтүлгөн.

Өзгөн районунун социалдык-экономикалык жактан өнүгүү программасынын аткарылышына, калкты социалдык жактан коргоо максатта түзүлгөн долбоорлордун жана аткарылышына талдоо.

Региондогу капиталдык инвестициялык салымдары боюнча талдоо жана баа берүү.

2023-жылга карата капиталдык инвестициялык салымдар боюнча 2661359,2 миң сомго инвестиция тартылган, мунун ичинен сырткы инвестициялардан 622402,7 миң сом, ички инвестициялардан 2415853,5 миң сом. Анын ичинен республикалык бюджеттен 498611,2 миң сом, жергиликтүү бюджеттен 50316,1 миң сом, калктын эсебинен 1464072,0 миң сом, жеке ишкерлер жана башка каражаттардын эсебинен 25957,2 миң сом, капиталдык инвестициялык салымдар жүргүзүлгөн. 2022-жылга салыштырмалуу 251381,5 миң сомго кошумча инвестиция тартылган.

Өнөр жай боюнча.

2023-жылдын январь-декабрь айларына карата өнөр-жай продукциясын өндүрүүнүн, жумуштардын жана тейлөөлөрдүн көлөмдөрү 1 943 982,4 миң сомго аткарылып физикалык көлөмүнүн индекси 115,2 % түзгөн. Өткөн жылга салыштырмалуу 265 811,1 миң сомго көп продукция өндүрүлгөн. Жалпы өнөр жайынын түзүмүндө иштетүү өндүрүштөрүнүн продукциясынын көлөмү 10,7%, пайдалуу кендерди казуу 69,7%, электр энергия менен камсыздоо 16,4%, суу менен камсыздоо 3,2% түзгөн.

“Айыл-чарбасы” боюнча:

Райондун социалдык-экономикалык өнүгүүсүндө башкы ролду айыл чарбасы өнөр-жай тармактары ээлейт.

Агрардык сектор райондун экономикасынын маанилүү бөлүгү болуп эсептелинет. 2023-жылы райондо өндүрүлгөн жалпы айыл чарба дүң продукциясынын көлөмү 9402,1 млрд. сомду түзүп, өткөн жылга салыштырмалуу 2,2% өскөн. Райондо айыл чарба багытында пайдалана турган жалпы аянт 44758 га түзөт.

Билим берүү тармагы боюнча:

Өзгөн районунда 2023-2024-окуу жылында 106 жалпы билим берүү мектеп иштеп, анда 3796 мугалим 55636 окуучуга билим жана тарбия берип келишүүдө. 106 жалпы билим берүү мектептин ичинен 3 мектеп-гимназия, 1 лицей, 1 мектеп интернаты, 85 жалпы билим берүүчү орто, 3 толук эмес орто, 1 сырттан окууу жана 12 башталгыч мектептерди түзөт.

Мындан сырткары 90 балдар бакча мекемелеринде 8152 бала тарбияланууда. Бала бакчалардын ичинен 48 бала бакча жеке ишкерлер тарабынан үй шартында ачылган. Мектеп жашына чейинки балдарды бала бакчалар менен камсыздоо 28,6% түздү.

Окуучулардын билим сапаты район боюнча 46,6% түздү.

Социалдык чөйрө тармагы боюнча:

Райондо 3 жалпы дарыгерлер практикалык борборлору, 1 райондук санитардык-эпидемиологиялык көзөмөлдөө борбору, 1 тиш дарылоо эмкана, 23 үй-бүлөлүк дарыгерлер тобу, 60 фельдшердик-акушердик пункттары кызмат көрсөтөт. Жалпысынан 279 дарыгер, 881 орто медициналык кызматкер, 350 кенже медициналык кызматкерлер, 212 башка кызматкерлер иш алып барууда. Район боюнча энелердин өлүмү 1 учур катталган, 1 жашка чейин балдардын набыт болушу жыл ичинде 42 учуру катталып, өткөн жылга салыштырмалуу 3 учурга азайган. АИЖ инфекциясынын 23 учуру катталып, өткөн жылга салыштырмалуу 3 учурга өскөн. Кургак учук оорусу боюнча жыл ичинде 192 учур катталып, өткөн жылга салыштырмалуу 22 учурга азайган. 2023-жылы 5916 үй-бүлөнүн 21234 баласына 322309,9 миң сом жөлөк пул черегилген, өткөн жылга салыштырмалуу 863 үй-бүлөгө же 2302 балага азайган. Өзгөн району боюнча 3587 адам социалдык жөлөк пулдарды алат. Жыл ичинде бул катмардагы адамдар үчүн жалпы 255130,5 миң сом ай сайын берилүүчү жөлөк пул төлөнүп берилген. Ошондой эле жыл ичинде 72 адамга 298200 сом сөөк коюу үчүн, 1479 адамга кош бойлуулук жана төрөт боюнча 7993200 сом жөлөк пул төлөнгөн.

2023-жылы 1682 адам иш издөөчү катары катталып, 5991 адамга ар кандай кеңештер берилген. Жумуш издеп кайрылгандардын ичинен 6520 адамга расмий жумушсуздук статусу ыйгарылган. Жыл ичинде жаңы жумуш орундар түзүү боюнча 1220 орун пландаштырылса, аныгында 1245 жаңы жумуш орундары түзүлгөн.

Жергиликтүү бюджеттин киреше бөлүгүнүн түзүлүшү жана аткарылышына талдоо.

Жергиликтүү бюджеттердин кирешелеринин долбоорлору Кыргыз Республикасындагы Бюджеттик Кодексине ылайык түзүлгөн. 2023-жылга жана 2024-жылга жергиликтүү бюджеттин киреше жана чыгаша бөлүгү боюнча орто мөөнөттүү долбоорлор даярдалып Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине тапшырылган.

Кирешелер курамында салыктык жана салыктык эмес төлөмдөрдүн жана жыйымдардын бардык түрлөрү кошулуп эсептелинген жана чыгашалардын тизмеси функционалдык жана экономикалык классификациясы боюнча түзүлгөн. Өзгөн районунун жергиликтүү бюджеттеринин кирешелери жана чыгашалары боюнча бюджеттик сметалары (росписи) айылдык Кеңештердин сессияларында каралып бекитилген, жергиликтүү бюджеттин чыгаша бөлүгүнүн долбоорлору Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигине тапшырылган.

Мындан тышкары кошумча түшкөн кирешелердин жана жыл башында калган калдыктардын эсебинен тийиштүү өзгөртүүлөр жүргүзүлүп, тиешелүү токтомдор кабыл алынып натыйжада жергиликтүү бюджеттин планы такталган.

Жалпы жергиликтүү бюджет 2023-жылга 600215,3 миң сомго бекитилген. Анын ичинен: салыктык кирешелер 316519,8 миң сом, салыктык эмес кирешелер 99133,5 миң сом, жергиликтүү бюджетке трансферттер 184562,0 миң сомду түзөт. Отчеттук мезгил ичинде жергиликтүү бюджеттин планына тактоолор жүргүзүлүп, 789315,0 миң сомго план такталган же 189099,7 миң сомго план көбөйгөн. Анын ичинен салыктык кирешелер 64656,9 миң сомго, салыктык эмес кирешелер 43984,9 миң сомго жана активдерди сатуудан кирешелер 3712,5 миң сомго көбөйгөн.

Ал эми жергиликтүү бюджетке трансферттердин планы 76745,4 миң сомго көбөйгөн. Ошондой эле 2023-жылдын башында калган калдыктар жана кошумча түшкөн кирешелер кошулуп план такталган.

Жалпысынан алганда, район боюнча иш жүзүндө кирешелери 815500,9 миң сом жыйналган, анын ичинен салыктык кирешелер 411382,8 миң сом, салыктык эмес кирешелер 149354,4 миң сом, жергиликтүү бюджетке трансферттер 248982,3 миң сом жана активтерди сатуудан түшкөн кирешелер 5781,4 миң сомду түзгөн.

Аудит салыктык кирешелердин аткарылышына талдоо жана салыктык эмес кирешелердин, бюджеттин кирешелеринин түзүмү бекитилген параметрлерге карата аткаруу.

Өзгөн району боюнча жергиликтүү өзүн өзү башкаруу органдарында 2023-жылдын жыйынтыгы боюнча жалпы кирешелердин иш жүзүндө жалпы түшкөнү 815500,9 миң сом, такталган план 789315,0 миң сомду түзгөн, же пландын аткарылышы 103,3% түзгөн, анын ичинен:

- Жалпы салыктык кирешелердин иш жүзүндө түшкөнү 411382,8 миң сом, жалпы киреше бөлүгүнүн 50,4% түзөт. Такталган план 381176,7 миң сомду түзүп, 107,9% аткарылган же 30206,1 миң сомго кошумча өндүрүлгөн, анын ичинен салыктык кирешелердин түшүүлөрү төмөнкүдөй түрлөр боюнча ашыкча жыйналган: киреше салыгынан 14175,2 миң сом, кыймылсыз мүлктөн түшүүчү салыктан 1071,3 миң сом, транспорттук каражаттарга салыгынан 4932,6 миң сом, жер салыгынан 9571,0 миң сом, роялти 3636,1 миң сомго кошумча чогулган. 2023-жылдын жыйынтыгы менен жалпы салыктык эмес кирешелердин иш жүзүндө түшкөнү 149354,4 миң сом, жалпы кирешенин 18,3% түзөт. Такталган план 143118,4 миң сомду түзүп, 104,3% аткарылган же 6236,0 миң сомго кошумча өндүрүлгөн. Салыктык эмес кирешелерден төмөнкүдөй боюнча кошумча жыйналган: кайра бөлүштүрүү фондунун ижара акысынан 3686,7 миң сом, лицензиядан 1525,8 миң сом, мүлк ижарасы үчүн акыдан 120,7 миң сом, жыйымдар жана төлөмдөрдөн 840,0 миң сом, дагы башка салыктык эмес кирешелерден 2039,8 миң сомго ашыкча аткарылган. Активдерди сатуудан 2023-жылы 3712,5 миң сом пландаштырылса, иш жүзүндө жергиликтүү бюджетке 5781,4 миң сом тушкөн.

Республикалык бюджеттин каражаттарынын түшүүсүнө талдоо.

Республикалык бюджеттен 2023-жылга 261307,4 миң сомдук жалпы трансферттер пландаштырылган. Анын ичинен теңдөөчү трансферттер 76745,4 миң сомду, республикалык бюджеттен жергиликтуу бюджетке берилуучу гранттар 184562,0 миң сомду түзгөн. Иш жүзүндө теңдештирүү гранттар толугу менен чыгымдалган, ал эми максаттуу гранттын 66589,3 миң сомун иштетилип, жылдын жыйынтыгы менен 10156,1 миң сом республикалык бюджетке кайтарылган. Жалпы райондун кирешесинин трансферттердин үлүшү 30,5% ды түзгөн.

Дем берүүчү гранттарды каржылоо жана пайдалануу:

2023-жылга дем берүүчү (үлүштүк) гранттын эсебинен 7 долбоорго республикалык бюджеттин эсебинен 14695,4 миң сом каржыланган. Өздүк салым эсебинен жергиликтүү бюджеттен 7219,3 млн.сом бөлүнгөн. Акча каражаттары айыл өкмөттөр тарабынан толугу менен иштетилген. Аудит сапаттуулук, объект толук аткарылгандыгы жана долбоорлоо-сметалык документтердин тууралыгы боюнча аудит жүргүзүү жагы атайын курулуш адистиги бар мамлекеттик инспекторго тапшырылат.

Жергиликтүү бюджеттин чыгаша бөлүгүнүн түзүлүшү жана аткарылышына талдоо:

Жергиликтүү бюджеттин долбоорлору кирешелер жана чыгашалар, Кыргыз Республикасындагы Бюджеттик Кодексинин талаптарына ылайык түзүлгөн жана аудитордук текшерүү учурунда жергиликтүү бюджеттер киреше жана чыгаша бөлүгү боюнча баланшташтыруу менен кабыл алынган.

2023-жылдын жыйынтык отчетуна ылайык атайын каражаттарды эске алуу менен жергиликтүү бюджеттин чыгаша бөлүгү боюнча такталган план 883094,7 миң сомду түзүп, ал эми кассалык чыгымы 820254,7 миң сомго жүргүзүлүп план 92,9% га аткарылган.

"Жалпы башкаруу тармагына" район боюнча 294004,2 миң сом план такталса, кассалык чыгым 262184,2 миң сом өлчөмүндө жүргүзүлүп 89,2% аткарылган.

"Экономикалык маселелер тармагына" план 101866,4 миң сомго такталса, кассалык чыгым 99560,1 миң сом өлчөмүндө жүргүзүлүп 93,1% аткарылган.

«ЖКХ тармагына» план 228854,4 миң сом план такталса, кассалык чыгым 212345,0 миң сом өлчөмүндө жүргүзүлүп 97,7% аткарылган.

"Маданият" тармагына 41104,4 миң сомго план такталып, кассалык чыгым 37811,0 миң сомго жүргүзүлүп 91,8% аткарылган.

"Билим берүү тармагына" такталган план 199284,4 миң сомду түзсө, кассалык чыгым 190837,4 миң сомго жүргүзүлүп 95,8% га аткарылган.

"Социалдык коргоо боюнча" такталган план 17980,9 миң сом болсо, иш жүзүндө кассалык чыгым 17517,0 миң сомго жүргүзүлүп 97,4% аткарылган.

Жергиликтүү бюджеттин казыналыктын аткарылышына талдоо.

Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин Өзгөн башкармалыгы 2023-жылдын 1-январына карата 54 бюджеттик мекемени тейлеп келген. Анын ичинен республикалык бюджеттен каржылануучу 28 мекеме, жергиликтүү бюджеттен каржылануучу 26 мекеме.

2023-жылы республикалык бюджетте турган мекемелерге 22, жергиликтүү бюджетте турган мекемелерге 4 казыналык эсеп ачылган. Ошол эле учурда республикалык бюджетте турган мекемелерге 5, жергиликтүү бюджетте турган мекемелерге 19 казыналык эсеп жабылган.

2023-жылдын казыналык жылдык балансы боюнча жалпы (атайын каражаттарды кошпогондо) 859307,2 миң сомдук салык жана салыктык эмес кирешелер келип түшкөн. Анын ичинен республикалык бюджетке 371262,7 миң сом, жергиликтүү бюджетке 488044,5 миң сом чегерилген.

Активдерди сатуудан жергиликтүү бюджетке 5781,3 миң сом акча каражаты келип түшкөн. Республикалык бюджеттен бөлүнгөн жалпы трансферттер 248982,3 миң сомду түзгөн.

Жергиликтүү бюджетке 2023-жылы жалпы түшкөн (бюджеттик, атайын кирешелер, активдерди сатуудан кирешелер) 566518,5 миң сомдук кирешелердин ичинен кирешеден салык (подходный налог) 275148,3 миң сом же 48,5%, кызмат көрсөтүүдөн алынуучу төлөмдөр 72692,7 миң сом же 12,8%, патент 47723,1 миң сом же 8,4%, лицензия 26713,4 миң сом же 4,7%, транспорт салыгы 24612,7 миң сом же 4,3%, кайра бөлүштүрүү фондунун ижара акысы 24582,6 миң сом же 4,3%, роялти 21965,0 миң сом же 3,9%, айыл чарба багытында эмес жер салыгы 23333,8 миң сом же 4,1% түзгөн. Аталган салыктар жалпы кирешелердин 91,0% түзгөн.

2023-жылы түшкөн роялтилерден жергиликтүү бюджетке 50%, ал эми жергиликтүү маанидеги инфраструктураны өнүктүрүүгө чегерүүлөрдөн 20% чегерүү бекитилген. Түшкөн кирешелер бекитилген нормативдер сакталып, тиешелүү бюджеттерге чегерилген.

Финансы башкармалыгы менен райондук салык башкармалыгынын ортосунда түшкөн кирешелер боюнча ай сайын акт түзүлгөн. Түзүлгөн актыларда айырмаларга жол берилген эмес.

Ашыкча төлөнгөн салыктарды бюджеттен кайтаруулар райондук салык башкармалыгынын №12 жана №13 формасындагы кортундулардын (заклучение) негизинде жүргүзүлгөн. Ал эми салыктык эмес төлөмдөрдөн туура эмес төгүлгөн акча каражаттары төлөөчүлөрдүн кат жана арыздарынын негизинде тактоолор жүргүзүлгөн. Аткарылган кортундулардын эсебин алып баруу үчүн атайын журнал ачылган.

Такталбаган казыналык эсептеринде 2023-жылдын 1-январына жана 31-декабрына карата калдык болгон эмес. Жыл ичинде бул эсептерге келип түшкөн каражаттар такталып тиешелүү эсептерге которулуп турган.

2023-жылы жергиликтүү бюджетке республикалык бюджеттен 18239,0 миң сомдук теңдөөчү трансферт каржыланып, толугу менен чыгымдалган. Ал эми каржыланган 76745,4 миң сомдук максаттуу трансферттен 66589,3 миң сом чыгымдалып, жылдын жыйынтыгы менен 10156,1 миң сом республикалык бюджетке кайтарылган. Анын ичинен Өзгөн шаары-10032,8 миң сом, Кызыл-Тоо айыл өкмөтү-102,5 миң сом, Ак-Жар айыл өкмөтү 17,5 миң сом жана Дөн-Булак айыл өкмөтү- 3,3 миң сомду кайтарышкан.

Жергиликтүү бюджеттин негизги киреше эсептеринде (местный нераспределенный) 2023-жылдын 1-январына 90418,3 миң сомдук калдык бар болгон. Жыл ичинде түшкөн кирешелерди жана чыгашаларды эске алганда 2023-жылдын аягына жергиликтүү бюджеттин негизги киреше эсептеринде 86597,1 миң сом акча каражаты калдык болуп калган.

Республикалык жана жергиликтүү бюджеттердин кассалык аткарылышы IS-kazna автоматташтырылган программада жүргүзүлөт.

2023-жылы республикалык бюджеттен каржылануучу мекемелердин жалпы чыгашалары 3390277,7 миң сомду түзгөн.

Республикалык бюджетте турган мекемелердин атайын каражаттарынын калдыгы 2023-жылдын 1-январына 10990,3 миң сомду түзгөн. Жыл ичинде 81427,3 миң сом түшүп, 80043,3 миң сом чыгымдалып, жылдын аягына 12374,3 миң сом калдык калган.

Республикалык бюджетте турган мекемелердин депозиттик эсептеринде жылдын башында 1470,9 миң сом калдык менен өтүп, жыл ичинде 6523,2 миң сом түшүп, 6281,3 миң сом кайтарылып жылдын аягына 1712,8 миң сом калдык калган.

2023-жылы жергиликтүү бюджеттин жалпы чыгашалары 746629,3 миң сомду түзгөн.

Жергиликтүү бюджетте турган мекемелердин атайын каражаттарынын калдыгы жылдын башына 3369,2 миң сомду түзүп, жыл ичинде 72692,7 миң сом түшүп, 73625,4 миң сом чыгымдалып, жылдын аягына 2436,5 миң сом калдык калган.

Жергиликтүү бюджетте турган мекемелердин депозиттик эсептеринде жылдын башында 1908,4 миң сом калдык менен өтүп, жыл ичинде 18550,4 миң сом түшүп, 16911,9 миң сом кайтарылып, жылдын аягына 3546,9 миң сом калган.

2023-жылы республикалык бюджеттен 14695,4 миң сомдук 7 долбоор дем берүүчү (улүштүк) грант каржыланган.

2023-жылы бюджеттик мекемелердин «Бюджеттик каражаттарды алуучулар» төлөө карталары Борбордук казыналыкка тапшырылгандыгына байланыштуу чыгымдар жүргүзүлгөн эмес.

2023-жылы Өзгөн райондук сот аткаруучулар кызмат бөлүмүнөн (САКБ) аткарууга токтоп келип түшкөн эмес.

Финансы башкармалыгына бюджеттик мекемелер тарабынан айлык, кварталдык жана жылдык Ф№2, Ф№4 жана «Бюджеттик каражаттарды алуучулар» төлөө картасынын отчетторду тапшырылат. Аталган отчеттордун негизинде республикалык жана жергиликтүү бюджеттердин аткарылышы жөнүндө жалпы отчеттор түзүлүп, Борбордук казыналыкка автоматташтырылган программа аркылуу тапшырылат.

Ай сайын казыналык жыйынды балансы Борбордук казыналыкка автоматташтырылган программа аркылуу берилип турат.

Бюджеттик мекемелердин финансы башкармалыгына тапшырган Ф№2 жана Ф№4 отчеттору Борбордук казыналыкка тапшырылган отчеттору менен тандалма жолу менен салыштырганда айырмачылык аныкталган жок.

ЖЫЙЫНТЫК:

Өзгөн районунун жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын 2023-жылдын 1-январынан тартып 2023-жылдын 31-декабрына чейинки, ал эми реформа жүргүзүлгөн административдик аймактарда 2024-жылдын 1-апрелине чейинки мезгил аралыгына карата бюджеттин түзүлүшү жана анын аткарылышына, муниципалдык ишканалардын ишмердүүлүгүнө жүргүзүлгөн шейкештик аудиттин жыйынтыгы боюнча жалпысынан **22755,8 миң сомдук** каржы бузуулар аныкталды, анын ичинен ордуна коюлууга тийиш болгон каржы бузуулар **21801,9 миң сом**, аудит учурунда ордуна коюлганы **17016,1 миң сом** (*бюджетке 449,7 миң сом, мекемеге 16566,4 миң сом*), ордуна коюлбаган калдык сумма **4785,8 миң сом**.

Бузуулардын классификатору боюнча:

- **(210201)** Төлөмдөрдү туура, толук жана өз убагында жүргүзүлүшүн, алар боюнча туумдардын жана айып пулдардын эсептелишин жана төлөнүшүн контролдоо боюнча көрүлбөгөн чаралар **114,0 миң сом**, толук ордуна коюлууга тийиш, бюджетке толук ордуна коюлду;

- **(210305)** Бюджетке милдеттүү төлөмдөрдүн чегерилбеши (өз учурунда эмес жана толук эмес чегерүү) **95,3 миң сом**, толук ордуна коюлууга тийиш, толук бюджетке ордуна коюлду;

- **(220111)** Ченемдик төлөмдөрдү жүргүзүү жана кошумча каражаттарды берүү/бөлүү маселелеринде мамлекеттик органдардын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын жана/же чарба жүргүзүүчү субъекттердин чечимдеринин ченемдик-укуктук актыларга туура келбеши **60,1 миң сом**, толук ордуна коюлууга тийиш, бюджетке толук ордуна коюлду;

- **(230207)** Курулуш-куроо иштеринин наркын жана/же көлөмүн жогорулатуу **3166,7 миң сом**, толук ордуна коюлууга тийиш, андан 756,9 миң сом мекемеге ордуна коюлду;

- **(230303)** Кызматкерлердин эмгек акысына жана башка акчалай төлөмдөр боюнча ченемден ашыкча чыгымдар **1281,5 миң сом**, ордуна коюлууга тийиш болгон 91,8 миң сом толугу менен бюджетке ордуна коюлду;

- **(230306)** ТМБ ченемден ашыкча запастары жана эсептешүүлөрдөгү каражаттар **3404,1 миң сом**, ордуна коюлууга тийиш сумма 2491,6 миң сом, андан 1263,9 миң сом мекемеге ордуна коюлду;

- **(310105)** Мүлктүн жана акчалай каражаттардын (зыян келтирүү, жоготуу, уурдоо) кем чыгуусу **6,6 миң сом**, толук ордуна коюлууга тийиш, мекемеге ордуна коюлду;

- **(410205)** Командировкалык чыгымдарды, жөлөк пулдарды, компенсацияларды ж.б. төлөмдөрдү төлөп берүүгө байланыштуу бузуулар **55,2 миң сом**, толук бюджетке ордуна коюлду;

- **(410211)** Негизги каражаттарды таануу, эсепке алуу жана амортизациялоо тартиби боюнча мыйзамдардын талаптарын бузуу **14514,6 миң сом**, толук ордуна коюлууга тийиш, мекемеге толук ордуна коюлду;

- **(410215)** Дебитордук карызды эсепке алуу боюнча талаптардын сакталбагандыгы боюнча бузуулар **57,7 миң сом**, толук ордуна коюлууга тийиш, толук ордуна коюлду (бюджетке 33,3 миң сом, мекемеге 24,4 миң сом).

Өзгөн районундагы бюджеттик мекемелер, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары жана муниципалдык ишканалар боюнча:

1. Өзгөн райондук мамлекеттик администрациясы боюнча

(администрация башчысы-аким Апбасов Каныбек Сагынбекович, башкы бухгалтери Джумабаева Кызжибек) аудит мамлекеттик инспектор К.Рахманов тарабынан жүргүзүлдү.

Табуу жана тыянак 1. Өзгөн мамлекеттик администрациясынын жер төлөөсүнүн 112 метр квадратын 2021-жылдан бери жеке ишкер Култаев Тыныбек ижарага алып, тигүү цех кылып иштетип келет. Аудит мезгилинде ижара акынын төлөнүүсүнө талдоо жасаганда, келишим боюнча 2023-жылдан **48,7 миң сом** ижара акы, ижара ээлери менен төлөнбөй калгандыгы аныкталды.

Натыйжада, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген "Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча" Жобонун талаптарын бузууга жол берилген.

Көрүлгөн чаралардын натыйжасында, аудиттин жүрүшүндө ижара ээси жеке ишкер Т.Култаевдин жоопкерчилигинен **48,7 миң сом** бюджетке калыбына келтирилди.

Сунуш 1. Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген "Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча" Жобонун талаптарына ылайык, ижарага берилген объекттердин ижара акы төлөмдөрүн өз убагында бюджетке өндүрүү боюнча көзөмөл жүргүзүлсүн.

Табуу жана тыянак 2. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 05.04.2023-жылдагы №158-т "Бюджеттик уюмдардын жеке керектөөлөрү үчүн электр, жылуулук энергиясынын жана жаратылыш газынын лимиттерин бекитүүдө энергия ресурстарын жана бюджеттик каражаттарды сарамжалдуу пайдалануу

максатында, электр, жылуулук энергияларынын лимиттеринин бекитилиши жөнүндө” токтомунун аткарылышына аудит жүргүзүүдө, Өзгөн райондук мамлекеттик администрациясында жалпы Өзгөн району боюнча айыл өкмөттөр арасында 2023-жылда электр энергиясын пайдаланууда **308,3 миң кВт/саат же суммасы 912,5 миң сом** электр энергиясы бекитилген лимиттен ашыкча пайдаланылгандыгы аныкталды (**классификатор боюнча коду 230306**).

2023- жылга 9162,5 миң кВт/саат лимит чектелген болсо, жыл ичинде 8031,1 миң кВт/саат сарпталган, натыйжада 1339,2 миң кВт/сааттык электр энергиясы үнөмдөлгөн, ал эми **ашыкча чыгымдалган электр энергиясы 308,3 миң кВт/саат же суммасы 912,5 миң сомду түзөт**. Ашыкча чыгымдоого жол берген айыл өкмөттөр: Жылаалды айыл өкмөттү 66,0 миң кВт/саат суммасы 192,2 миң сом; Жазы айыл өкмөттү 34,5 миң кВт/саат суммасы 13,6 миң сом; Өзгөн шаардык мэриясы 207,9 миң кВт/саат суммасы 706,7 миң сом.

Сунуш 2. Электр энергиясын үнөмдүү чыгымдоо жана андан ары электр энергиясын лимиттен ашык колдонууга жол бербөө боюнча чаралар көрүлсүн. Электр энергиясын пайдаланууда, КР Министрлер кабинетинин 2023-жылдын 5-апрелиндеги №158-т Тескемесинин 5-жана 6-пункттарында каралган талаптар так аткарылып бюджеттик жоготууларга жол берилбесин.

2. КРнын финансы министрлигинин Өзгөн финансы башкармалыгы боюнча (Башчысы *Ө.Н Жалилов*, башкы адиси *А.Шарапов*) аудит мамлекеттик инспектор К.Рахманов тарабынан жүргүзүлдү.

Шайкештик аудит жүргүзүү ишинин натыйжасында, КРнын финансы министрлигинин Өзгөн финансы башкармалыгынын 2023-жыл аралыгындагы иши баардык негизделген олуттуу аспектеринде, баардык тиешелүү мыйзамдарга жана жөнгө салуучу ченемдерге ылайык келгендиги аныкталды.

3. Өзгөн районунун өнүктүрүү фонду боюнча (аткаруучу директору- *Мурзабеков, А.*, эсепчиси *К.*, *Джумабаев*) аудит мамлекеттик инспектор К.Рахманов тарабынан жүргүзүлдү.

Шайкештик аудит жүргүзүү натыйжасында, Өзгөн районунун өнүктүрүү фондунун ишмердүүлүгү боюнча иши баардык негизделген аспектилеринде, баардык тиешелүү мыйзамдарга жана жөнгө салуучу ченемдерге ылайык келгендиги аныкталды.

4. Өзгөн шаардык мэриясы боюнча (шаардын мэри *Каримов Залкарбек Абдрасулович*, финансы экономика бөлүмүнүн башчысы *Жолдошов Нурсултан*) аудит мамлекеттик инспектор К.Рахманов тарабынан жүргүзүлдү.

Табуу жана тыянак 1. Эмгек акыларды төлөөлөрдү жүргүзүүдө, Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 1-августундагы №266 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жарандык кызматчыларына жана муниципалдык кызматчыларына эмгек акы төлөө шарттары жөнүндө” Жарлыгынын 6-пунктунда белгиленген талаптарды бузуу менен, кызмат сапарында жүргөн кызматкерлерге командировкалык чыгымдар толук төлөнүп берилгендигине карабастан, транспорттук чыгымдар жана тамактануу үчүн жалпы **37,1 миң сом** компенсация төлөмдөрү төлөнүп берилгендиги аныкталды (**классификатор боюнча коду 230303**).

Көрүлгөн чаралардын натыйжасында каржы бузуулар толугу менен бюджетке калыбына келтирилди.

Сунуш 1. Эмгек акыларды эсептөө жана төлөө, Кыргыз Республикасынын Министрлер кабинетинин 2022-жылдын 29-августундагы № 474 “Бюджеттик чөйрөнүн кызматкерлеринин эмгек акы төлөө шарттарын жөнгө салуучу Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин айрым чечимдерине өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө” токтомунун негизинде жүргүзүлсүн.

Табуу жана тыянак 2. Өзгөн шаардык мэриясынын 2024-жылдын 28-ноябрындагы №383 буйругунун негизинде түзүлгөн комиссия мүчөлөрү тарабынан жүргүзүлгөн инвентаризациянын жыйынтыгында, 2023-жылы сатып алынган жалпы суммасы **700,4 миң сомдук** орг.техника мэриянын балансына кириштелбей жүргөндүгү аныкталды (**классификатор боюнча коду 410211**).

Натыйжада, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген "Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча" Жобонун талаптарын бузууга жол берилген.

Көрүлгөн чаралардын натыйжасында, жалпы суммасы 700,4 миң сомдук орг.техника боюнча 2024-жылдын 20-декабрында тийиштүү бухгалтердик проводка берилип, Өзгөн шаардык мэриясынын балансына коюлуп, калыбына келтирилди.

Сунуш 2. Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген "Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча" Жобонун талаптарына ылайык, негизги каражаттар өз убагында мэриянын балансына алынсын.

5. Өзгөн шаардык кеңеши боюнча (шаардык Кеңештин төрагасы А.А.Джалилов, башкы эсепчиси А.С.Абдыкалыкова) аудит мамлекеттик инспектор К.Рахманов тарабынан жүргүзүлдү.

Шайкештик аудит жүргүзүү натыйжасында, Өзгөн шаардык кеңешинин иши баардык негизделген аспектеринде, баардык тиешелүү мыйзамдарга жана жөнгө салуучу ченемдерге ылайык келгендиги аныкталды.

6. Өзгөн шаардык мэриясынын алдындагы муниципалдык менчиктеги мүлктү башкаруу департаменти боюнча (жетекчиси Койчукулов М, эсепчиси Джалилов С.) аудит мамлекеттик инспектор К.Рахманов тарабынан жүргүзүлдү.

Табуу жана тыянак 1. Мекеменин кызматкерлерине эмгек акы эсептөө жана төлөөдө, КРнын Президентинин 2022-жылдын 1-августундагы №266 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жарандык кызматчыларына жана муниципалдык кызматчыларына эмгек акы төлөө шарттары жөнүндө” Жарлыгынын 6-пунктунун талаптары аткарылбастан, “**муниципалдык кызматчы**” болуп эсептелбеген кызматкерлерге транспорттук чыгымдар жана тамактануу үчүн жалпысынан **523,6 миң сом** акча каражаты компенсация катары ашыкча төлөнгөндүгү аныкталды. Ордуна коюлган жок (**классификатор боюнча коду 230303**).

Себеби, Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 1-августундагы №266 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жарандык

кызматчыларына жана муниципалдык кызматчыларына эмгек акы төлөө шарттары жөнүндө” Жарлыгынын 6 пунктунун талаптары, Кыргыз Республикасынын 2021-жылдын 27-октябрындагы №125 “Мамлекеттик жарандык кызмат жана муниципалдык кызмат жөнүндө” Мыйзамынын 2-беренесинин 17-пунктуна ылайык административдик муниципалдык кызмат орду - жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын милдеттерин жана функцияларын ишке ашыруу боюнча ыйгарым укуктардын жана жоопкерчиликтин белгиленген көлөмү бар, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын штаттык бирдиги катары уюшулган кызмат ордундагы жана 16-беренесинин 1-пунктуна ылайык “Мамлекеттик жарандык кызматка жана муниципалдык кызматка кирүү кадрлар резервинен бош кызмат ордуна талапкерди дайындоо жолу менен жүзөгө ашырылган кызматкерлерге карата аткарылат” - деп көрсөтүлгөн. Бирок, Өзгөн шаардык мэриясынын алдындагы муниципалдык менчиктеги мүлктү башкаруу Департамент кызматкерлерине жогорудагы укуктук-ченемдик актылардын талаптары туура келбегендиги белгиленди.

Сунуш 1. Мекеменин кызматкерлерине эмгек акы эсептөө жана төлөөдө, Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 1-августундагы №266 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жарандык кызматчыларына жана муниципалдык кызматчыларына эмгек акы төлөө шарттары жөнүндө” Жарлыгынын жана Кыргыз Республикасынын 2021-жылдын 27-октябрындагы №125 “Мамлекеттик жарандык кызмат жана муниципалдык кызмат жөнүндө” Мыйзамынын талаптары сакталсын.

“Муниципалдык кызматчы” болуп эсептелбеген кызматкерлерге компенсация катары ашыкча төлөнгөн **523,6 миң сом** акча каражаты бюджетке калыбына келтирилсин.

7. Өзгөн шаардык мэриясынын алдындагы “Өзгөн жашылдандыруу чарбасы” муниципалдык ишканасы боюнча (жетекчиси Акматбек уулу Нурланбек, эсепчиси Төрөбек кызы Айзирек) аудит мамлекеттик инспектор К.Рахманов тарабынан жүргүзүлдү.

Табуу жана тыянак 1. Мекеменин кызматкерлерине эмгек акы эсептөө жана төлөөдө, КРнын Президентинин 2022-жылдын 1-августундагы №266 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жарандык кызматчыларына жана муниципалдык кызматчыларына эмгек акы төлөө шарттары жөнүндө” Жарлыгынын 6-пунктунун талаптары аткарылбай, **“муниципалдык кызматчы”** болуп эсептелбеген кызматкерлерге транспорттук чыгымдар жана тамактануу үчүн жалпысынан **231,0 миң сом** акча каражаты компенсация катары ашыкча төлөнүп берилген (**классификатор боюнча коду 230303**).

Себеби, КРнын Президентинин 2022-жылдын 1-августундагы №266 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жарандык кызматчыларына жана муниципалдык кызматчыларына эмгек акы төлөө шарттары жөнүндө” жарлыгынын 6 пунктунун талаптары, Кыргыз Республикасынын 2021-жылдын 27-октябрындагы №125 “Мамлекеттик жарандык кызмат жана муниципалдык кызмат жөнүндө” Мыйзамынын 2-беренесинин 17-пунктуна ылайык административдик муниципалдык кызмат орду - жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын милдеттерин жана функцияларын ишке ашыруу боюнча ыйгарым укуктардын жана жоопкерчиликтин белгиленген көлөмү бар, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын штаттык бирдиги катары уюшулган

кызмат ордундагы жана 16-беренесинин 1-пунктуна ылайык, “Мамлекеттик жарандык кызматка жана муниципалдык кызматка кирүү кадрлар резервинен бош кызмат ордуна талапкерди дайындоо жолу менен жүзөгө ашырылган кызматкерлерге карата аткарылат” - деп көрсөтүлгөн. Бирок, Өзгөн шаардык мэриясынын алдындагы “Өзгөн жашылдандыруу чарбасы” муниципалдык ишкана кызматкерлерине жогорудагы укуктук-ченемдик актылардын талаптары туура келбегендиги белгиленди.

Сунуш 1. Мекеменин кызматкерлерине эмгек акы эсептөө жана төлөөдө, Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 1-августундагы №266 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жарандык кызматчыларына жана муниципалдык кызматчыларына эмгек акы төлөө шарттары жөнүндө” Жарлыгынын жана Кыргыз Республикасынын 2021-жылдын 27-октябрындагы №125 “Мамлекеттик жарандык кызмат жана муниципалдык кызмат жөнүндө” Мыйзамынын талаптары сакталсын.

“Муниципалдык кызматчы” болуп эсептелбеген кызматкерлерге компенсация катары ашыкча төлөнгөн **231,0 миң сом** акча каражаты бюджетке калыбына келтирилсин.

8. “Өзгөн Тазалык” көрктөндүрүү, жашылдандыруу жана санитардык тазалоо боюнча муниципалдык ишканасында (Директору Т.Козуев., башкы эсепчиси М.Турдумамбетова) шайкештик аудит мамлекеттик инспектор М.Болушов тарабынан жүргүзүлдү.

Шайкештик аудит жүргүзүү натыйжасында, муниципалдык ишкананын иши баардык негизделген аспектилеринде, баардык тиешелүү мыйзамдарга жана жөнгө салуучу ченемдерге ылайык келгендиги аныкталды.

9. “Тынчтык” Өзгөн шаардык балдардын эс алуу паркы боюнча (Директору Т.Козуев., башкы эсепчиси М.Турдумамбетова) шайкештик аудит мамлекеттик инспектор Р.Мейматкулов тарабынан жүргүзүлдү.

Шайкештик аудит жүргүзүү натыйжасында, “Тынчтык” балдардын эс алуу паркынын иши баардык негизделген аспектилеринде, баардык тиешелүү мыйзамдарга жана жөнгө салуучу ченемдерге ылайык келгендиги аныкталды.

10. Өзгөн шаардык маданият үйү боюнча (башчысы Т.Ысаев, эсепчиси Э.Тажибоев) шайкештик аудит мамлекеттик инспектор Р.Маткаримов тарабынан жүргүзүлдү.

Шайкештик аудит жүргүзүү натыйжасында, шаардык маданият үйүнүн иши баардык негизделген аспектилеринде, баардык тиешелүү мыйзамдарга жана жөнгө салуучу ченемдерге ылайык келгендиги аныкталды.

11. Өзгөн шаардык мэриясынын алдындагы “Капиталдык курулуштарды башкаруу” муниципалдык ишканасы боюнча (Директору Батыркулов.Т.К., башкы эсепчиси Э.Замир кызы) шайкештик аудит мамлекеттик инспекторлор Р.Маткаримов жана **Жумабаев Б.** тарабынан жүргүзүлдү.

Табуу жана тыянак 1. Мекеменин кызматкерлерине эмгек акы эсептөө жана төлөөдө Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 1-августундагы №266 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жарандык кызматчыларына жана муниципалдык кызматчыларына эмгек акы төлөө шарттары

жөнүндө” Жарлыгынын 6- пунктунун талаптары аткарылбай, **“муниципалдык кызматчы”** болуп эсептелбеген кызматкерге транспорттук чыгымдар жана тамактануу үчүн жалпысынан **393,7 миң сом** компенсация төлөмдөрү негизсиз төлөнгөндүгү аныкталды. Ордуна коюлган жок (**классификатор боюнча коду 230303**).

Себеби, Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 1-августундагы №266 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жарандык кызматчыларына жана муниципалдык кызматчыларына эмгек акы төлөө шарттары жөнүндө” Жарлыгынын 6-пунктунун талаптары, Кыргыз Республикасынын 2021-жылдын 27-октябрындагы №125 “Мамлекеттик жарандык кызмат жана муниципалдык кызмат жөнүндө” Мыйзамынын 2-беренесинин 17-пунктуна ылайык, административдик муниципалдык кызмат орду - жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын милдеттерин жана функцияларын ишке ашыруу боюнча ыйгарым укуктардын жана жоопкерчиликтиң белгиленген көлөмү бар, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын штаттык бирдиги катары уюшулган кызмат ордундагы жана 16-беренесинин 1-пунктуна ылайык, “Мамлекеттик жарандык кызматка жана муниципалдык кызматка кирүү кадрлар резервинен бош кызмат ордуна талапкерди дайындоо жолу менен жүзөгө ашырылган кызматкерлерге карата аткарылат. Өзгөн шаардык мэриясынын "Капиталдык курулуштарды башкаруу" муниципалдык ишканасынын кызматкерлерине жогорудагы укуктук-ченемдик актылардын талаптары туура келбегендиги белгиленет.

Сунуш 1. Мекеменин кызматкерлерине эмгек акы эсептөө жана төлөөдө, Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 1-августундагы №266 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жарандык кызматчыларына жана муниципалдык кызматчыларына эмгек акы төлөө шарттары жөнүндө” Жарлыгынын жана Кыргыз Республикасынын 2021-жылдын 27-октябрындагы №125 “Мамлекеттик жарандык кызмат жана муниципалдык кызмат жөнүндө” Мыйзамынын талаптары сакталсын.

“Муниципалдык кызматчы” болуп эсептелбеген кызматкерлерге компенсация катары ашыкча төлөнгөн **393,7 миң сом** акча каражаты бюджетке калыбына келтирилсин.

Табуу жана тыянак 2. Кыргыз Республикасынын 2022-жылдын 14-апрелиндеги №27 “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Мыйзамынын 1-беренесинин талаптары аткарылбаган, тактап айтканда Мажүрүм-Тал участкасындагы №75 "Айла" балдар бакчасынын айланасын куруу жана жашылдандыруу иштеринде мамлекеттик сатып алуулар веб-порталы аркылуу жүргүзүлбөстөн түз келишим аркылуу «Монолит Строй» ЖЧКсы менен **4912,4** миң сомго жана жашылдандыруу иштерине **750,1** миң сомго келишим түзүлгөн.

Сунуш 2. Мамлекеттик сатып алууларды ишке ашырууда, Кыргыз Республикасынын 2022-жылдын 14-апрелиндеги №27 “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” Мыйзамынын 1-беренесинин талаптарын бузууга жол берилбесин.

Табуу жана тыянак 3. Аудит камтыган мезгил ичинде Өзгөн шаарынын МММБД (мурдакы Өзгөн УКС) жергиликтүү жана башка бюджеттик каражаттар эсебинен утурумдук жана капиталдык оңдоо, курулуш-куроо иштерине сарпталган

каражаттардын максаттуу пайдаланылышы жана туура өздөштүрүлүшүнө жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгында жалпы **210,8 миң сомдук** кошуп жазуулар аныкталды, ордуна коюлган жок, анын ичинен:

- **“Өзгөн шаарындагы “Айла” балдар бакчасына эмеректерди жана ашканага идиш аяктарды сатып алуу”** объектиси боюнча «Чик Строй» ЖЧКсы тарабынан 2023-жылдын август айында тапшырылган аткарылган иштин актысында (накладнойдо) көрсөтүлгөн №24,37 позициялары боюнча 4 даана “Электрочайник” жана 1 даана “Кодификатор” жалпы баасы **23,6 миң сомдук** идиш аяктар жана жабдуулар алып келинбеген учурда, табыштамачы тарабынан төлөмгө кабыл алынган, ордуна коюлган жок.

- **“Өзгөн шаарынын Манас көчөсүндөгү №08 “Курманжан Датка орто мектебинин имаратынын сырткы фасадын оңдоп түзөө жумуштары”** объектиси боюнча «Мухаммад Юсуф» ЖЧКсы тарабынан 2023-жылдын ноябрь айында тапшырылган “Аткарылган иштерди кабыл алуу актысында” көрсөтүлгөн №4-8 позициялары боюнча **187,2 миң сомдук** жумуштар сапатсыз аткарылгандыктан жараксыз абалга келген. Тактап айтканда “Курманжан Датка орто мектебинин имаратынын сырткы фасадынын” 180м2 сырткы (декор) шыбагы көчүп, жараксыз абалга келген.

Сунуш 3. Өзгөн шаарынын МММБД (мурдагы Өзгөн УКС) утурумдук жана капиталдык оңдоо, курулуш-куроо иштерине сарпталган бюджеттик жана башка каражаттарын өздөштүрүүдө негизсиз төлөмдөргө жана мыйзам бузууларга жол берген жооптуу кызматкерлерге карата тийиштүү чаралар көрүлсүн.

- Аудиттин жүрүшүндө аныкталган **187,2 миң сомдук** жумуштар “Подрядчы” «Мухаммад Юсуф» ЖЧКсы тарабынан долбоордук-сметалык чечимдерге шайкеш аткарылсын.

- Негизсиз төлөмгө кабыл алынган **23,6 миң сомдук** жабдуулар, анын ичинде 4 даана “Электрочайник” жана 1 даана “Кондиционер” “Подрядчы” «Чик Строй» ЖЧКсы тарабынан ордуна коюлсун.

12. Салам-Алик айыл өкмөтү боюнча (башчысы С.Абдыкадыров, каржы-экономика бөлүмүнүн башчысы К.Нуралиева) шайкештик аудит мамлекеттик инспектор Р.Мейматкулов тарабынан жүргүзүлдү.

Табуу жана тыянак 1. КРнын Финансы министрлигинин 2023-жылдын 11-июнундагы №2 -Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчетту жүргүзүү боюнча” Жобосунун талаптары аткарылбастан, айыл өкмөтүнүн 2 кызматкерине эмгек акы эсебинен **9,3 миң сом** аванс төлөнүп, бирок эмгек акыдан кармалган эмес, ошондой эле жылдын аягына дебитордук карыз катары көрсөтүлгөн эмес (**классификатор боюнча коду 410215**).

Аудиттин жыйынтыгында көрүлгөн чаралардын негизинде 2024-жылдын 11-декабырындагы №309700057 №309700056 банктык квитанциялар менен бюджетке калыбына келтирилди.

Сунуш 1. Эмгек акы эсептөө жана төлөө боюнча бухгалтердик эсепти жүргүзүүдө, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун талаптары сакталсын.

Табуу жана тыянак 2. Сапар чыгымдарын эсептөөдө, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 26.08.2008-жылдагы №471 «Командировкалык чыгымдардын нормаларын белгилөө жана алардын ордун толтуруунун тартиби жөнүндөгү» токтомунда белгиленген ченемдер бузулуп айыл өкмөттүн кызматкери Р.Сатыбалдыев тарабынан аванстык отчеттор, тастыктоочу документтери жок тапшырылып, негизсиз **1,8 миң сом ашыкча жана 12,0 миң сом акча каражаты туура эмес багытта төлөнгөндүгү аныкталды (классификатор боюнча коду 410205).**

Аудит мезгилинде көрүлгөн чаралардын натыйжасында 10.12.2024-жылдагы № 3097000063 № 309700061 банктык квитанциялар аркылуу бюджетке калыбына келтирилди.

Сунуш 2. Сапар чыгымдары боюнча аванстык отчеттор, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2008-жылдын 26-августундагы №471 «Командировкалык чыгымдарынын нормаларын белгилөө жана алардын ордун толтуруунун тартиби жөнүндөгү» токтомунда белгиленген талаптарга ылайык тапшырылып, негизсиз ашыкча жана туура эмес багытта төлөөлөргө жол берилбесин.

Табуу жана тыянак 3. Сатып алынган каражаттардын бухгалтердик баланскa кириштелиши боюнча аудит жүргүзүүдө, **232,5 миң сомдук** негизги каражаттар, тактап айтканда 2023-жылда бала бакчаларга сатып алынган **184,5 миң сомдук** инвентарлар жана **47,9 миң сомдук** көрктөндүрүүгө алынган туя көчөттөрү айыл өкмөттүн бухгалтердик балансына кириштелбей калгандыгы аныкталды **(классификатор боюнча коду 410211).**

Натыйжада, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2023-жылдын 11-июлундагы №2-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчетту жүргүзүү жөнүндө” Жобонун талаптарын бузууга жол берилген. Негизги каражаттар баланскa алынып калыбына келтирилди.

Сунуш 3. Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун 6-главасынын 6- параграфынын 183-пунктуна ылайык, негизги каражаттар өз убагында айыл өкмөттүн балансына алынсын.

13. Ийри-Суу айыл өкмөтү боюнча:

13.1. Ийри-Суу айыл өкмөтү боюнча (башчысы С.Караев, каржы-экономика бөлүмүнүн башчысы М.Икрамов) шайкештик аудит мамлекеттик инспектор А.Матякубов тарабынан жүргүзүлдү.

Табуу жана тыянак 1. Аудиттин жүрүшүндө, Ийри-Суу айыл өкмөтүнүн жергиликтүү бюджетинен каржыланган сатып алууларды ишке ашырууда, Кыргызстан айылындагы “Турдукан апа” балдар бакчасына сатып алынган **472,3 миң сомдук** буюмдар “Арсен Групп ЛТД” ЖЧКсы тарабынан 2023-жылдын 23-октябрындагы материалдарды өткөрүп берүү актынын негизинде айыл өкмөтүнө тапшырылып, бирок Ийри-Суу айыл өкмөтүнүн балансына алынбагандыгы аныкталды **(классификатор боюнча коду 410211).**

Натыйжада, Кыргыз Республикасынын 29.04.2002-жылдагы №76 “Бухгалтердик эсеп жөнүндөгү” Мыйзамынын жана Кыргыз Республикасынын

Финансы министрлигинин 2023-жылдын 11-июлундагы №2-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулукту жүргүзүү боюнча” Жобонун талаптары сакталбаган.

Көрүлгөн чаралардын натыйжасында, 472,3 миң сомдук буюмдар айыл өкмөттүн балансына алынды.

Сунуш 1. Кыргыз Республикасынын 2002-жылдын 29-апрелиндеги №76 “Бухгалтердик эсеп жөнүндө” Мыйзамына жана Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун 6-главасынын 6- параграфынын 183-пунктуна ылайык, негизги каражаттар өз убагында айыл өкмөттүн балансына алынсын.

13.2. Мурдагы Чаңгет айыл өкмөтү боюнча:

Табуу жана тыянак 1.

Аудиттин жүрүшүндө, Чаңгет айыл өкмөтүнүн жергиликтүү бюджетинен каржыланган сатып алууларды ишке ашырууда, Өстүрүү айылындагы “Даткайым” балдар бакчасына шаймандарды сатып алуу жана оңдоо үчүн **843,1 миң сомдук** жумуштар аткарылып, Ак Бата Бюлдинг” ЖЧКсы тарабынан аткарылган иштер 2023-жылдын 20-ноябрындагы № 71 өткөрүп берүү актынын негизинде айыл өкмөтүнө тапшырылган. Бирок сатып алынган шаймандар жана балдар бакчасын оңдоо иштери Чаңгет айыл өкмөтүнүн балансына алынган эмес (**классификатор боюнча коду 410211**).

Натыйжада, Кыргыз Республикасынын 29.04.2002-жылдагы №76 “Бухгалтердик эсеп жөнүндөгү” Мыйзамынын жана Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2023-жылдын 11-июлундагы №2-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулукту жүргүзүү боюнча” Жобонун талаптары сакталбаган.

Көрүлгөн чаралардын натыйжасында, 843,1 миң сомдук шаймандар жана балдар бакчасын оңдоо иштери айыл өкмөттүн балансына алынды.

Сунуш 1. Кыргыз Республикасынын 2002-жылдын 29-апрелиндеги №76 “Бухгалтердик эсеп жөнүндө” Мыйзамына жана Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун 6-главасынын 6- параграфынын 183-пунктуна ылайык, негизги каражаттар өз убагында айыл өкмөттүн балансына алынсын.

14. Дөн-Булак айыл өкмөтү боюнча (башчысы Д.Батаев, каржы-экономика бөлүмүнүн башчысы-Д.Курбанбаева) аудит мамлекеттик инспектор Т.Зулпуев жүргүзүлдү.

Табуу жана тыянак 1. Дөн-Булак айыл өкмөтүнүн башчысынын 2024-жылдын 25-ноябрындагы №233 буйругунун негизинде түзүлгөн комиссия мүчөлөрү тарабынан жүргүзүлгөн инвентаризациянын жыйынтыгында, 2023-жылы сатып алынган жалпы суммасы **1775,5 миң сомдук** инвентарлардын айыл өкмөтүнүн балансына кириштелбей жүргөндүгү аныкталды, атап айтканда: Титов атындагы орто мектебине сатып алынган **629,0** миң содук 1 даана генератор, айыл өкмөтүнө сатып алынган малдарды дарылоо үчүн алынган **273,5** миң сомдук

көчмө жик чыгуу (раскол), суммасы **576,0** миң сомдук 2 даана ТП маркасындагы трансформатор жана суммасы **297,0** миң сомдук 1 даана генератор.

Жогоруда белгиленген жалпы суммасы 1775,5 миң сомдук инвентарлар ушул күнгө чейин, б.а., 2024-жылдын декабрь айына чейин Дөн-Булак айыл өкмөтүнүн балансына коюлган эмес (**классификатор боюнча коду 410211**).

Көрүлгөн чаралардын натыйжасында жалпы суммасы 1775,5 миң сомдук инвентарларга 2024-жылдын 4-декабрында тийиштүү бухгалтердик проводка берилип, Дөн-Булак айыл өкмөтүнүн балансына коюлуп, калыбына келтирилди.

Сунуш 1. Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-б буйругу менен бекитилген "Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча" Жобонун талаптарына ылайык, айыл өкмөттүн аймагында курулган жаңы объектилер өз убагында айыл өкмөтүнүн балансына кабыл алынып, кириштелсин.

Табуу жана тыянак 2. Электр энергиясы боюнча каржылоолор республикалык бюджетке өткөндүгүнө байланыштуу, айыл өкмөтү тарабынан эч кандай каржылоолор болгон эмес, каржылоолор райондук мамлекеттик администрациясы аркылуу жүргүзүлгөн. 01.01.2023-жылга карата 795,5 миң сомдук 211,0 тонна көмүр болгон, жыл ичинде 2081,1 миң сомдук 420,4 тонна көмүр кириштелген, жыл ичинде 1758,3 миң сомдук 355,2 тонна сарпталып, жыл аягына 1118,3 миң сомдук 276,2 тонна көмүрдүн калдыгы калган.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 3-ноябрындагы №694 токтому менен бекитилген "Бюджеттик мекемелерди финансылоодо жылдык отчеттор боюнча эсептөөлөрдө товардык-материалдык баалуулуктардын нормативден ашыкча запастарын жана каражатта калдыктарын эсепке алуунун жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө" Нускамага ылайык, айыл өкмөтүндө көмүр боюнча **532,2** миң сомдук **157,8** тонна көмүрдүн ашыкча запасы бар экендиги аныкталды (**классификатор боюнча коду 230306**). Формулага ылайык:

$355,2 \text{ тонна} / 360 * 120 = 118,4 \text{ тонна}$, $276,2 - 118,4 = 157,8 \text{ тонна}$

$1758,3 \text{ м.с.} / 360 * 120 = 586,1 \text{ м.с.}$ $1118,3 - 586,1 = 532,2 \text{ миң сом.}$

Көрүлгөн чаралардын натыйжасында, эсепке алынып калыбына келтирилди.

Сунуш 2. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 3-ноябрындагы №694 токтому менен бекитилген "Бюджеттик мекемелерди финансылоодо жылдык отчеттор боюнча эсептөөлөрдө товардык-материалдык баалуулуктардын нормативден ашыкча запастарын жана каражатта калдыктарын эсепке алуунун жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө" Нускамага ылайык, көмүрдүн сарпталышы көзөмөлгө алынсын.

15. "Дөн-Булак-Тазалык" муниципалдык ишканасы боюнча (жетекчиси *Н.Сатишов*, эсепчиси *М.Халдарова*) аудит мамлекеттик инспектор *Т.Зулпиев* тарабынан жүргүзүлдү.

Шайкештик аудит жүргүзүү натыйжасында, муниципалдык ишкананын иши баардык негизделген аспектилеринде, баардык тиешелүү мыйзамдарга жана жөнгө салуучу ченемдерге ылайык келгендиги аныкталды.

16. Төрт-Көл айыл өкмөтү боюнча:

16.1. Төрт көл айыл өкмөтү боюнча (башчысы *Д.Бокошев*, каржы-экономика бөлүмүнүн башчысы *У.Бакиров*) аудит мамлекеттик инспектор

А.Исматиллаев тарабынан жүргүзүлдү.

Табуу жана тыянак 1. Төрт-Көл айыл өкмөтүнүн 2023-жылдын 31-декабрына түзүлгөн бухгалтердик балансы боюнча **24,4 миң сомго** дебитордук карыз эсептен жашырылган, ошондой эле аудит жыйынтыгы менен кредитордук береселер баланс боюнча 459,4 миң сомду түзгөн, ал эми аудит жыйынтыгы менен 124,6 миң сом кредитордук береселер бар экендиги аныкталып баланс боюнча 334,8 миң сомго кредитордук береселер эсептен ашыкча көрсөтүлгөндүгү аныкталды (**классификатор боюнча коду 410215**).

Аудит жыйынтыгы менен жумушчу документи түзүлүп бухгалтердик аныктаманын негизинде Төрт-Көл айыл өкмөтүнүн балансына 2024-жылдын 31-декабрына карата шайкеш келбөөчүлүктөр калыбына келтирилди.

Аудит объектисинде дебитордук жана кредитордук аласа береселердин эсебин алып баруу Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2023-жылдын 11-июлундагы №2-Б буйругу менен бекитилген Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулукту жүргүзүү боюнча Жобонун талаптарына ылайык жүргүзүлгөн эмес.

Сунуш 1. Дебитордук жана кредитордук аласа береселердин эсебин алуу КР Финансы Министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы № 1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун талаптарына ылайык жүргүзүлсүн.

16.2. Жылалды айыл өкмөтү боюнча:

Табуу жана тыянак 1. Жылалды айыл өкмөтүнүн 2023-жылдын 31-декабрына бекитилген бухгалтердик балансы боюнча дебитордук аласа көрсөтүлгөн эмес, ал эми кредитордук карыз 248,9 миң сом кредитордук бересеси болгон.

Жылалды айыл өкмөтүнүн 2024-жылдын 1-мартына түзүлгөн бухгалтердик балансы боюнча дебитордук аласа көрсөтүлгөн эмес, ал эми кредитордук карыз 248,9 миң сом кредитордук бересеси болгон.

Аудиттин алкагында өз ара эсептешүүлөр боюнча бухгалтердик эсеп жүргүзүү толугу менен кайра иштелип чыгып жаңы уюшулган Төрт-Көл айыл өкмөтүнүн балансына мурдакы Жылалды айыл өкмөтүнүн балансынан 2024-жылдын 1-апрелине карата 1406,7 миң сомго дебитордук аласа жана 2896,5 миң сомго кредитордук береселер өткөрүлүп берилбегендиги аныкталды. Дебитордук жана кредитордук аласа береселердин эсебин алуу, Кыргыз Республикасынын Финансы Министрлигинин 2023-жылдын 11-июлундагы №2-Б буйругу менен бекитилген Жобонун талаптарына ылайык жүргүзүлгөн эмес.

Сунуш 1. Дебитордук жана кредитордук аласа береселердин эсебин алуу КР Финансы Министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы № 1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун талаптарына ылайык жүргүзүлсүн.

17. Куршаб айыл өкмөтү боюнча (башчысы С.Келдибаев, каржы-экономика бөлүмүнүн башчысы Т. Байматов) аудит мамлекеттик инспекторлор жана **Жумабаев Б.** К.Исаков тарабынан жүргүзүлдү.

Табуу жана тыянак 1. 2023-жылга карата Куршаб айыл өкмөтүнүн мамлекеттик кайра бөлүштүрүү фондусунун жерлеринин төгүлбөй калган ижара

акыларынын көлөмү 2024-жылдын 18-декабрына карата дебитордук карыз 429,3 миң сомду түзгөндүгү аныкталды.

Сунуш 1. КР Өкмөтүнүн 2007-жылдын 22-июнундагы № 243 [токтому](#) менен бекитилген “Айыл чарба жерлеринин мамлекеттик фондунун жерлерин ижарага берүү шарттары жана тартиби тууралуу” Типтүү жобонун 5-бөлүмүнүн 84-пунктуна ылайык, Куршаб айыл өкмөтү жана айылдык Кеңеши тарабынан комиссия курамы түзүлүп, Мамлекеттик кайра бөлүштүрүү фондусунун жерлеринин ижара акылары боюнча ар бир ижарачынын жеринин контурун тактоо боюнча иш-чаралары жүргүзүлсүн.

Табуу жана тыянак 2. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2008-жылдын 26-августундагы №471 “Командировкалык чыгымдардын ченемдерин белгилөө жана алардын ордун толтуруунун тартиби жөнүндө” токтомунун 1-пунктунун талаптарын бузуу менен сапар чыгымдары үчүн **23,0 миң сом** ашыкча төлөнгөн, тактап айтканда, 2 кызматкердин сапар чыгымдары үчүн берилген 16,3 миң сом акча каражатына аванстык отчет тапшырылбаган, ал эми 2 кызматкердин жол кире чыгымдарына 6,7 миң сом ашыкча төлөнгөн (**классификатор боюнча коду 410205**).

Көрүлгөн чаралардын натыйжасында, тиешелүү кызматкерлердин эсебинен 23,0 миң сом бюджетке калыбына келтирилди.

Сунуш 2. Сапар чыгымдарын төлөөдө, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2008-жылдын 26-августундагы №471 «Командировкалык чыгымдардын нормаларын белгилөө жана алардын ордун толтуруунун тартиби жөнүндөгү» токтомунун 1-пунктунун талаптары сакталсын.

Табуу жана тыянак 3. Өзгөн районунун Куршаб айыл өкмөтүнүн жергиликтүү жана башка бюджеттик каражаттар эсебинен утурумдук жана капиталдык оңдоо, курулуш-куроо иштерине сарпталган каражаттардын максаттуу пайдаланылышы жана туура өздөштүрүлүшүнө жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгында жалпы **337,3 миң сомдук** кошуп жазуулар аныкталды, ордуна коюлган жок (**классификатор боюнча коду 230207**), анын ичинен:

- “Куршаб айылындагы “Наристе балдар бакчасынын жылытуу системасын оңдоп түзөө жана откана куруп, отказан орнотуу жумуштары” объектисинде жүргүзүлгөн контролдук өлчөө, тактоо иштеринин жыйынтыгында «Бостон Констракшн» ЖЧКсы тарабынан 2023-жылдын ноябрь айында тапшырылган аткарылган иштин актысында көрсөтүлгөн №28,11 позициялары боюнча жумуштардын көлөмү **15,0 миң сомго** негизсиз жогорулатылган. Тактап айтканда бир даана “Расширительный бачок” орнотулган эмес;

- Куршаб айылындагы “Мурдагы Токтогул Сатылганов орто мектебинин эски имаратын Бала бакчага ылайыкташтырып реконструкциялоо” объектисинде жүргүзүлгөн контролдук өлчөө, тактоо иштеринин жыйынтыгында «Амазон Групп» ЖЧКсы тарабынан 2024-жылдын апрель айында тапшырылган аткарылган иштин актысында көрсөтүлгөн “Окна” бөлүгүнүн №37-40 позициялары боюнча жумуштардын көлөмү **322,3 миң сомго** негизсиз жогорулатылган (эски терезелерди чыгаруу 9 даана, терезе орнотуу 37,5 м2, текче орнотуу 24м аткарылган эмес).

Сунуш 3. Утурумдук жана капиталдык оңдоо, курулуш-куроо иштерине сарпталган бюджеттик жана башка каражаттарын өздөштүрүүдө негизсиз

төлөмдөргө жана мыйзам бузууларга жол берген жооптуу кызматкерлерге карата тийиштүү чаралар көрүлсүн.

Аудиттин жыйынтыгында аныкталган **337,3 миң сомдук** кошуп жазуулар калыбына келтирилсин, анын ичинен:

- “Подрядчы” «Бостон Констракшн» ЖЧКсы “тарабынан **15,0 миң сомдук** жумуштар аткарылсын.

- “Подрядчы” «Амазон Групп» ЖЧКсы тарабынан **322,3 миң сомдук** жумуштар аткарылсын.

18. Куршаб айыл өкмөтүнүн “Куршаб Тазалык” көрктөндүрүү, жашылдандыруу жана курулуш боюнча муниципалдык ишканасы боюнча (жетекчиси Нурмаматов И.А., башкы эсепчиси Абдувалиева С.Б.) аудит мамлекеттик инспектор К.Исаков тарабынан жүргүзүлдү.

Табуу жана тыянак 1. Куршаб айыл өкмөтүнүн “Куршаб Тазалык” көрктөндүрүү, жашылдандыруу жана курулуш боюнча муниципалдык ишканасынын кызматкерлеринин 2023-жылга карата киреше салыгы эмгек акы эсеби боюнча 50,4 миң сомго эсептелинген, аныгында 38,1 миң сом акча каражаты бюджетке чегерилген, жыйынтыгында **12,3 миң сом** киреше салыгы чегерилбей калгандыгы, камсыздандыруу 17,25% жана 10%, 8%, 2% төлөмдөрү боюнча 183,4 миң сом эсептелинген, аныгында 115,6 миң сом акча каражаты бюджетке чегерилген, жыйынтыгында **67,8 миң сом** камсыздандыруу төлөмдөрү чегерилбей калгандыгы аныкталды (**классификатор боюнча коду 210201**).

Каржы бузуулар толугу менен бюджетке калыбына келтирилди.

Сунуш 1. Кыргыз Республикасынын 24.01.2004-жылдагы №8 “Социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төлөмдөрүнүн тарифтери жөнүндөгү” Мыйзамынын 2-беренесинин 2-пунктунда жана Кыргыз Республикасынын Салык Кодексинин 185 жана 200-беренелеринде белгиленген талаптар сакталсын.

19. Кароол айыл өкмөтү боюнча (башчысы Р.Алайчиев, каржы-экономика бөлүмүнүн башчысы М.Исраилов) аудит мамлекеттик инспекторлор Г.Батаева жана Жумабаев Б. тарабынан жүргүзүлдү.

Табуу жана тыянак 1. Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 1-августундагы № 266 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жарандык кызматчыларына жана муниципалдык кызматчыларына эмгек акы төлөө шарттары жөнүндө” Жарлыгынын 6.1-пунктуна ылайык, транспорттук чыгымдар кызматтык унаа бекитилип берилген муниципалдык кызматкерлерге төлөнбөйт. Бирок, 2023-жылдын апрель айынан ноябрь айына чейин айыл өкмөттүн башчысы Амирбеков Алмазга **12,3 миң сом** транспорт чыгымдары үчүн компенсация төлөнгөн (**классификатор боюнча коду 230303**).

Көрүлгөн чаралардын натыйжасында, тиешелүү кызматкердин эсебинен бюджетке калыбына келтирилди.

Сунуш 1. КР Президентинин 2022-жылдын 1-августундагы № 266 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жарандык кызматчыларына жана муниципалдык кызматчыларына эмгек акы төлөө шарттары жөнүндө” Жарлыгынын талаптары сакталсын.

Табуу жана тыянак 2. Жайыт жолдорун ондоо үчүн эмгек келишимдин негизинде иштеген К.Асановго төлөнгөн эмгек акыдан социалдык фондго

кармалуучу 10 % - **5,1 миң сом** жана **4,5 миң сом** киреше салыгы чегерилген эмес (**классификатор боюнча коду 210201**).

Көрүлгөн чаралардын натыйжасында, накталай төлөмгө берилген квитанциянын негизинде бюджетке калыбына келтирилди.

Сунуш 2. Кыргыз Республикасынын “Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төгүмдөрүнүн тарифтери жөнүндө” Мыйзамынын камсыздандыруу төгүмдөрүн өз убагында жана толук кармап калуу бөлүгүнүн аткарылышы камсыздалсын. Ал эми, киреше салыгын эсептөө, кармоо жана бюджеттин кирешесине чегерүү, Кыргыз Республикасынын Салык Кодексинин 53-беренесинин талаптарынын негизинде жүргүзүлсүн.

Табуу жана тыянак 3. Сатып алынган каражаттардын бухгалтердик баланска кириштелиши боюнча аудит жүргүзүүдө, айыл өкмөттүн бухгалтердик балансына 2023-жылы сатып алынган **3253,0 миң сомдук** негизги каражаттар кириштелбей калганы аныкталды (**классификатор боюнча коду 410211**).

Баланска кириштелбей чыгышталып кеткен 3253,0 миң сомдук негизги каражаттар айыл өкмөттүн 11.12.2024-жылдагы № 306-буйругунун негизинде бухгалтердик баланска кириштелди

Сунуш 3. Бухгалтердик эсепти жүргүзүү жана финансылык отчетторду түзүү КР Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы № 1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчеттуулукту жүргүзүү боюнча” Жобого ылайык жүргүзүлүп, сатып алынган негизги каражаттар өз убагында баланска алынсын.

Табуу жана тыянак 4. Өзгөн районунун Кароол айыл өкмөтүнүн жергиликтүү жана башка бюджеттик каражаттар эсебинен утурумдук жана капиталдык оңдоо, курулуш-куроо иштерине сарпталган каражаттардын максаттуу пайдаланылышы жана туура өздөштүрүлүшүнө жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгында жалпы **295,1 миң сомдук** кошуп жазуулар аныкталды, анын ичинен аудит учурунда **215,9 миң** сомго мекемеге калыбына келтирилди, **79,2 миң сом** ордуна коюлган жок (**классификатор боюнча коду 230207**), андан:

- **Кароол айыл аймагына караштуу Шералы айылындагы “Б.Асранов, Т.Акылбеков, МТФ көчөсүндөгү арыктарга латок орнотуу жана М.Сарымсаков көчөсүндөгү арыктарга бетондон латок куйуу”** объектисинде жүргүзүлгөн контролдук өлчөө, тактоо иштеринин жыйынтыгында «Билал ЛТД» ЖЧКсы тарабынан 2024-жылдын 20-декабрында тапшырылган “Аткарылган иштерди кабыл алуу актысында” көрсөтүлгөн “Бетонирование внутренних каналов” бөлүгү боюнча жумуштардын көлөмү **215,9 миң сомго** негизсиз жогорулатылгандыгы аныкталды. Тактап айтканда «Билал ЛТД» ЖЧКсы тарабынан 39м3 бетон латок куюу иштери аткарылбастан туруп төлөмгө кабыл алынган.

Аудиттин жүрүшүндө «Билал ЛТД» ЖЧКсы тарабынан негизсиз төлөмгө кабыл алынган **215,9 миң сомдук** 39м3 бетондон латок куюу иштери подрядчы тарабынан толук аткарылып калыбына келтирилди.

- **“Кароол айыл аймагына караштуу Кароол айылындагы “Борбордук стадионду реконструкциялоо”** объектисинде жүргүзүлгөн контролдук өлчөө, тактоо иштеринин жыйынтыгында «Түштүк-Строй» ЖЧКсы тарабынан 2024-жылдын ноябрь айында тапшырылган “Аткарылган иштерди кабыл алуу

актысында” көрсөтүлгөн №03 “Монтажные работы” бөлүгүнүн №06 позициясы боюнча жумуштардын көлөмү **79,2 миң сомго** негизсиз жогорулатылган. Тактап айтканда трибунага отургуч орнотуу иштери толук аткарылган эмес.

Сунуш 4 Утурумдук жана капиталдык ондоо, курулуш-куроо иштерине сарпталган бюджеттик жана башка каражаттарын өздөштүрүүдө негизсиз төлөмдөргө жана мыйзам бузууларга жол берген жооптуу кызматкерлерге карата тийиштүү чаралар көрүлсүн.

Жергиликтүү жана башка бюджеттик каражаттар эсебинен утурумдук жана капиталдык ондоо, курулуш-куроо иштерине сарпталган каражаттардын максаттуу пайдаланылышы жана туура өздөштүрүлүшүнө жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгында аныкталып, аудит учурунда ордуна коюлбаган **79,2 миң сомдук** жумуштар “Подрядчы” «Түштүк-Строй» ЖЧКсы тарабынан аткарылсын.

20. Кароол айыл өкмөтүндөгү “Ийри-Талаа Таза суу” муниципалдык ишканасы боюнча (жетекчиси Э.Ильязов, эсепчиси С.Маширапов) аудит мамлекеттик инспектор Г.Батаева тарабынан жүргүзүлдү.

Шайкештик аудит жүргүзүү натыйжасында, муниципалдык ишкананын иши баардык негизделген аспектилеринде, баардык тиешелүү мыйзамдарга жана жөнгө салуучу ченемдерге ылайык келгендиги аныкталды.

21. Кара-Шоро айыл өкмөтү боюнча:

21.1. Ак-Жар айыл өкмөтү боюнча (башчысы Р.Сатыбалдыев, каржы-экономика бөлүмүнүн башчысы З.Токтосун кызы) аудит мамлекеттик инспекторлор К.Кочкоров жана **Пайздиллабеков М.** тарабынан жүргүзүлдү.

Табуу жана тыянак 1. Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 01-августундагы №266 “Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик жарандык кызматчыларына жана муниципалдык эмгек акы төлөө шарттары жөнүндө” Жарлыгынын талаптары сакталбастан, айыл өкмөтүнүн 3 кызматкерине эмгек акы эсебинен жалпы **20,0 миң сом** аванс берилип, өз убагында кармалбай калганы аудит мезгилинде аныкталды (**классификатор боюнча коду 410215**).

Көрүлгөн чаралардын натыйжасында, 3 кызматкердин эсебинен накталай төлөмгө берилген квитанциялардын негизинде бюджетке калыбына келтирилди.

Сунуш 1. КР Президентинин 2022-жылдын 01-августундагы №266 “Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик жарандык кызматчыларына жана муниципалдык эмгек акы төлөө шарттары жөнүндө” Жарлыгынын талаптары сакталсын.

Табуу жана тыянак 2. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2010-жылдын 7-октябрындагы №231 менен бекитилген “Кыргыз Республикасынын ишкерчилик субъектилеринде, коммерциялык эмес уюмдарда (бюджеттик мекемелерден сырткары) бухгалтердик учетту жана финансалык отчеттуулукту жүргүзүүнүн маселелери жөнүндө” Нускаманын жана Жайыт мыйзамдарынын талаптары аткарылбастан, 2018-жылдан бери колдонулуп келе жаткан ЖПБнын ветеринарлару колдонуп жүргөн **46,9 миң сомдук** негизги каражаттары, АТРдин негизинде, Көлдүк жана Ак-Жар айыл өкмөттөрүнүн кайрадан түзүлгөн Кара-Шоро айыл өкмөтүнүн балансына алынбагандыгы аудит мезгилинде аныкталды. Алар: хирургиялык ветеринардык набор 1 даана **10,9 миң сом**, ОПР приборлору сүттүн мастит-маститонго текшерүүчү аппарат 1 даана **14,4 миң сом**, автоматикалык шприц дозатор 1 даана **5,8 миң сом**, ветеринардык аспаптарды

салуучу сумка 1 даана 2,5 миң сом, механикалык инжектор ийнесиз 13,3 миң сомду түзөт (**классификатор боюнча коду 410211**).

Көрүлгөн чаралардын натыйжасында, Кара-Шоро айыл өкмөтүнүн башчысынын 2024-жылдын 09-декабрындагы №176 буйругунун негизинде, комиссия түзүлүп тиешелүү актылар жазылды, АТРдин негизинде, жаңыдан түзүлгөн Кара-Шоро айыл өкмөтүнүн негизиги каражаттарынын китепчесине катталып, учёт боюнча ордуна коюлуп, **46,9 миң сомдук** негизги каражаттар баланска алынды.

Сунуш 2. КР Өкмөтүнүн 2010-жылдын 7-октябрындагы №231 менен бекитилген “Кыргыз Республикасынын ишкерчилик субъектилеринде, коммерциялык эмес уюмдарда (бюджеттик мекемелерден сырткары) бухгалтердик учетту жана финансалык отчеттуулукту жүргүзүүнүн маселелери жөнүндө” Нускаманын жана Жайыт мыйзамдарынын талаптары сакталсын.

Табуу жана тыянак 3. Аудит камтыган мезгил ичинде Өзгөн районунун Кара-Шоро (мурдагы Ак-Жар а/ө) айыл өкмөтүнүн жергиликтүү жана башка бюджеттик каражаттар эсебинен утурумдук жана капиталдык оңдоо, курулуш-куроо иштерине сарпталган каражаттардын максаттуу пайдаланылышы жана туура өздөштүрүлүшүнө жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгында **“Кара-Шоро айыл өкмөтүнүн Какыр айылындагы Сатыбалды уулу Жолдош атындагы орто мектебинин аймагына жабык футбол аянтчасын куруу”** объектиси боюнча аткарылган иштерге жүргүзүлгөн контролдук өлчөөнүн жыйынтыгында **54,2 миң сомдук** кошуп жазуулар аныкталды. Тактап айтканда, объектинин сметалык чечимдерине ылайык футбол аянтчасынын эки тарабын 0,5 мм. тыныке менен жабуу жагы каралган болсо, аныгында 0,3 мм. тыныке менен каптап, кабыл алуу актысында 0,5 мм тыныке капталгандыгы көрсөтүлгөн (прдрядчы СК «Идеал ЛТД» ЖЧКсы) (**классификатор боюнча коду 230207**).

Сунуш 3. Аудиттин жыйынтыгында аныкталган **54,2 миң сомдук** кошуп жазуулар прдрядчы СК «Идеал ЛТД» ЖЧКсы тарабынан бюджетке кайтарылсын.

21.2. Көлдүк айыл өкмөтү боюнча:

Табуу жана тыянак 1. КР Президентинин 2022-жылдын 01-августундагы №266 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жарандык кызматчыларына жана муниципалдык эмгек акы төлөө шарттары жөнүндө” Жарлыгынын талаптары сакталбастан, айыл өкмөтүнүн 4 кызматкерине сапарда жүргөн күндөрү эске алынбастан эмгек акысына кошумча **4,4 миң сом** компенсация төлөмдөрү ашыкча төлөнгөн (**классификатор боюнча коду 230303**).

Көрүлгөн чаралардын натыйжасында, тиешелүү кызматкерлерден өндүрүлүп, накталай төлөмгө берилген квитанциялардын негизинде бюджетке калыбына келтирилди.

Сунуш 1. КР Президентинин 2022-жылдын 01-августундагы №266 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жарандык кызматчыларына жана муниципалдык эмгек акы төлөө шарттары жөнүндө” Жарлыгынын талаптары сакталсын.

Табуу жана тыянак 2. КР Салык кодексинин талаптары жана КР Өкмөтүнүн 2004-жылдын 24-январындагы № 8 “Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төгүмдөрүнүн тарифтери жөнүндө” Мыйзамынын 2- беренесинин талаптары сакталбастан, ЖПБнын 2 кызматкерине 128,0 миң сом

чегерилген эмгек акысынан социалдык фонд төлөмүнө 10% **12,8** миң сом, киреше салыгына 10% **11,5** миң сом өз убагында тиешелүү бюджетке чегерилбей калгандыгы аудит мезгилинде аныкталды (**классификатор боюнча коду (210201)**).

Көрүлгөн чаралардын натыйжасында, төлөө тапшырмаларынын негизинде социалдык фонд төлөмү жана киреше салыгы тиешелүү бюджетке чегерилип ордуна коюлду.

Сунуш 2. Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2004-жылдын 24-январындагы №8 “Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төгүмдөрүнүн тарифтери жөнүндө” Мыйзамынын талаптарына ылайык социалдык фонд төлөмү жана киреше салыгы өз убагында бюджетке чегерилсин.

Табуу жана тыянак 3. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2010-жылдын 7-октябрындагы №231 токтому менен бекитилген “Кыргыз Республикасынын ишкерчилик субъектилеринде, коммерциялык эмес уюмдарда (бюджеттик мекемелерден сырткары) бухгалтердик учетту жана финансалык отчеттуулукту жүргүзүүнүн маселелери жөнүндө” Нускаманын жана Жайыт мыйзамдарынын талаптары аткарылбастан, ЖПБнын ветеринарлары тарабынан 2018-жылдан бери колдонулуп келе жаткан **550,4 миң сомдук** негизги каражаттары Көлдүк айыл өкмөтүнүн балансына алынбагандыгы аныкталды. Алар: Ноутбук 2 даана **140,1** миң сом, 1 даана ТМ-50-10 “TianMA” мотоцикл **53,8** миң сом, Муздаткыч 1 даана **14,0** миң сом, ветеринардык аспаптарды салуучу сумка даана **2,5** миң сом, койлорду кыркуучу аппарат комплектиси менен 2 даана **31,7** миң сом, бычак курчутуучу аппарат 1 даана **23,0** миң сом, ОПР приборлору сүттүн мастит-маститонго текшерүүчү аппарат 1 даана **14,4** миң сом, ветеринардык станок фиксатор 1 даана **149,0** миң сом, ветеринардык инъектор 1 даана **13,3** миң сом, чип менен штрих кодду окуучу аппарат 1 даана **21,7** миң сом, ток берүүчү генератор 15квт 1 даана **65,0** миң сом жана ток берүүчү стабилизатор 1 даана **21,9** миң сомду түзөт (**классификатор боюнча коду 410211**).

Көрүлгөн чаралардын натыйжасында, Кара-Шоро айыл өкмөтүнүн башчысынын 2024-жылдын 09-декабрындагы №176 буйругунун негизинде, комиссия түзүлүп тиешелүү актылар жазылды, АТРдин негизинде, жаңыдан түзүлгөн Кара-Шоро айыл өкмөтүнүн негизиги каражаттарынын китепчесине катталып, учёт боюнча ордуна коюлган **550,4 миң сомдук** негизги каражаттар баланска алынды.

Сунуш 3. КР Өкмөтүнүн 2010-жылдын 7-октябрындагы №231 токтому менен бекитилген “Кыргыз Республикасынын ишкерчилик субъектилеринде, коммерциялык эмес уюмдарда (бюджеттик мекемелерден сырткары) бухгалтердик учетту жана финансалык отчеттуулукту жүргүзүүнүн маселелери жөнүндө” Нускаманын жана Жайыт мыйзамдарынын талаптары сакталсын.

22. Мырза-Аке айыл өкмөтү боюнча:

22.1. Мырза-аке айыл өкмөтү боюнча (башчысы Талантбек уулу Руслан, каржы-экономика бөлүмүнүн башчысы Б.Анарбеков) аудит мамлекеттик инспектор А.Токоев тарабынан жүргүзүлдү.

Табуу жана тыянак 1. Кыргыз Республикасынын “Жайыттар жөнүндө” Мыйзамынын 11-беренесинин талаптары бузулуп, бюджеттик жоготууларга жол берилген, Мырза-Аке ЖПБнын эсеп сметуна айыл өкмөттүн эсеп сметунан, б.а.

чогултулган жайыт акынын 3/2 бөлүгү катары **10,1 миң сом** ашыкча которулган (**классификатор боюнча коду 220111**).

Тактап айтканда, Мырза-Аке айылдык Кеңешинин токтому менен киреше планы 200,0 миң сомго бекитилген, бирок киреше аныгында 184,8 миң сомго аткарылган. ЖПБнын эсеп сметуна кирешенин 3/2 бөлүгү катары 133,3 миң сом которулуп берилген, ал эми аныгында келип түшкөн 184,8 миң сом кирешенин 3/2 бөлүгү 123,2 миң сомду түзгөн, жыйынтыгында **10,1 миң сом** Мырза-Аке ЖПБнын эсеп сметуна ашыкча которулуп берилген, айыл өкмөттүн эсеп сметуна кайтарып берүүгө жатат. Аудит учурунда “Мырза-Аке” айыл өкмөтүнүн эсеп сметуна которулуп ордуна коюлду.

Сунуш 1. Мырза-Аке ЖПБнын ишмердүүлүгүнөн түшкөн кирешени бөлүштүрүү жана тийиштүү эсеп сметторго чегерүү, Кыргыз Республикасынын “Жайыттар жөнүндө” Мыйзамынын 11-беренесинин талаптарына ылайык жүргүзүлсүн.

Табуу жана тыянак 2. Аудит мезгилинде, жылдык отчет форма № 1 “Баланс” отчетунун 3-тиркемесинде чагылдырылган маалыматка ылайык, 2023-жылдын аягына карата сатып алынган отун каражаттарын пайдаланууда, нормадан ашыкча запастарын эсепке алуу (зачетко) жүргүзүлбөй келгендиги аныкталды.

“Баланс” отчетунун 3-тиркемесинде чагылдырылган маалыматка ылайык, 2023-жылдын аягына карата сатып алынган отун каражаттарын (көмүр) пайдаланууда, жылдын башына 1642,2 миң сомдук отун запастарынан калдык болгон, жыл ичинде 3801,7 миң сомдук көмүр сатып алынып кампага кириштелген, жыл ичинде 3252,9 миң сомдук көмүр сарпталган, жылдын аягына 2191,1 миң сомдук отун каражаттарынан калдык калган, жыйынтыгында **1106,8 миң сомдук** нормадан ашыкча запастарын эсепке алуу жүргүзүлгөн эмес ($3252870/360 \cdot 120 = 1084290$; $2191112 - 1084290 = 1106822$ сом) (**классификатор боюнча коду 230306**).

Сунуш 2. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 03.11.2011-жылдагы № 694 токтому менен бекитилген «Бюджеттин эсебинен каржыланган ишканалардагы нормадан ашкан запастар менен ТМБ зачеттон өткөрүү боюнча» Жобонун талаптары сакталсын. Отун каражаттарынан аныкталган **1106,8 миң сомдук** нормадан ашыкча запастары эсепке алынсын.

22.2. Алтын-Булак айыл өкмөтү боюнча:

Табуу жана тыянак 1. Кыргыз Республикасынын “Жайыттар жөнүндө” Мыйзамынын 11-беренесинин талаптары бузулуп, бюджеттик жоготууларга жол берилген, Мырза-Аке ЖПБнын эсеп сметуна айыл өкмөттүн эсеп сметунан, б.а. чогултулган жайыт акынын 3/2 бөлүгү катары **50,0 миң сом** ашыкча которулган (**классификатор боюнча коду 220111**).

Тактап айтканда, Алтын-Булак айылдык Кеңешинин токтому менен киреше планы 288,0 миң сомго бекитилген, бирок киреше аныгында 356,7 миң сомго аткарылган. ЖПБнын эсеп сметуна кирешенин 3/2 бөлүгү катары 288,0 миң сом которулуп берилген, ал эми аныгында келип түшкөн 356,7 миң сом кирешенин 3/2 бөлүгү 237,8 миң сомду түзгөн, жыйынтыгында **50,0 миң сом**, Алтын-Булак ЖПБнын эсеп сметуна ашыкча которулуп берилген, айыл өкмөттүн эсеп сметуна кайтарып берүүгө жатат. Аудит учурунда “Мырза-Аке” айыл өкмөтүнүн эсеп сметуна которулуп ордуна коюлду.

Сунуш 1. Алтын-Булак ЖПБнын ишмердүүлүгүнөн түшкөн кирешени бөлүштүрүү жана тийиштүү эсеп счетторго чегерүү, Кыргыз Республикасынын “Жайыттар жөнүндөгү” Мыйзамынын 11-беренесинин талаптарына ылайык жүргүзүлсүн.

Табуу жана тыянак 2. Аудит мезгилинде, жылдык отчет форма № 1 “Баланс” отчетунун 3-тиркемесинде чагылдырылган маалыматка ылайык, 2023-жылдын аягына карата сатып алынган отун каражаттарын пайдаланууда, нормадан ашыкча запастарын эсепке алуу (зачетко) жүргүзүлбөй келгендиги аныкталды.

“Баланс” отчетунун 3-тиркемесинде чагылдырылган маалыматка ылайык, 2023-жылдын аягына карата сатып алынган отун каражаттарын (көмүр) пайдаланууда, жылдын башына 256,5 миң сомдук отун запастарынан калдык болгон, жыл ичинде 680,4 миң сомдук көмүр сатып алынып кампага кириштелген, жыл ичинде 612,0 миң сомдук көмүр сарпталган, жылдын аягына 324,9 миң сомдук көмүр калган, натыйжада **120,9** миң сомдук нормадан ашыкча запастарын эсепке алуу жүргүзүлгөн эмес ($612041/360 \cdot 120 = 204013$; $324884 - 204013 = 120871$ сом) (**классификатор боюнча коду 230306**).

Сунуш 2. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 03.11.2011-жылдагы № 694 токтому менен бекитилген «Бюджеттин эсебинен каржыланган ишканалардагы нормадан ашкан запастар менен ТМБ зачеттон өткөрүү боюнча» Жобонун талаптары сакталсын. Отун каражаттарынан (көмүр) аныкталган **120,9 миң сомдук** нормадан ашыкча запастары эсепке алынсын.

22.3. “Мырза-Аке тазалык” муниципалдык ишканасы боюнча (жетекчиси *Ш.Турдукеев*, эсепчиси *Б.Манабаев*) аудит мамлекеттик инспектор *А.Токоев* тарабынан жүргүзүлдү.

Шайкештик аудит жүргүзүү натыйжасында, муниципалдык ишкананын иши баардык негизделген аспектилеринде, баардык тиешелүү мыйзамдарга жана жөнгө салуучу ченемдерге ылайык келгендиги аныкталды.

23. Жалпак-Таш айыл өкмөтү боюнча (башчысы *З.Сыдыков*, каржы-экономика бөлүмүнүн башчысы *А.Нурдинов*) аудит мамлекеттик инспекторлор *К.Ажиматов* жана *Пайздиллабеков М.* тарабынан жүргүзүлдү.

Табуу жана тыянак 1. Аудиттин жүрүшүндө, кайра бөлүштүрүү фондунун ижарага берилген жерлеринин ижара акыларынан 2023-жылы 26 ижарачы тарабынан төлөнбөгөн **24,1 миң сомдук** ижара акыдан карыздары бар экендиги аныкталды.

Аудиттин жүрүшүндө көрүлгөн чаралардын натыйжасында өндүрүлбөй калган **24,1** миң сом ижара акылар ижарачылардан өндүрүлүп 09.12.2024-жылдагы банктык төлөм квитанциялары аркылуу айыл өкмөттүн кирешелерине чегерилди.

Ошондой эле, Жалпак-Таш айыл өкмөтүнүн аймагындагы сары таш кендерин казып иштеткен жоопкерчилиги чектелген коомдор тарабынан жердин ижара акыларын өндүрүү боюнча тиешелүү иш чаралар толук жүргүзүлбөгөндүгүнө байланыштуу, 2023-жылдан жалпы **673,0 миң сомдук** ижара акылар жергиликтүү бюджетке түшбөй калган.

Аудит учурунда өндүрүлбөй калган 673,0 миң сом ижара акылардан **305,0 миң сом** жоопкерчилиги чектелген коомдордон өндүрүлүп банктык төлөм

квитанциялары жана төлөө тапшырмасы аркылуу айыл өкмөттүн кирешелерине чегерилди.

Сунуш 1. Жергиликтүү бюджетке түшүүчү киреше түрлөрү боюнча айыл өкмөттүн жетекчилиги тарабынан катуу көзөмөл жүргүзүлсүн, кирешелер бөлүмү боюнча жооптуу адистерге айыл өкмөттүн бюджетине түшүүчү ар бир киреше түрлөрү боюнча эсептерди жүргүзүү, КБФнын жерлеринин ижара акылары жана кен чыгуучу жерлердин ижара акылары боюнча төлөмдөрдүн келишимдерде көрсөтүлгөн мөөнөттөрдөн кечиктирбей төлөнүүсүн көзөмөлдөө милдеттендирилсин. Жер ижарасы үчүн төлөмдөрдөн калган **368,0 миң сом** ижара акы төлөмдөр тиешелүү жактардан өндүрүлүп жергиликтүү бюджетке чегерилсин.

Табуу жана тыянак 2. Аудит камтыган мезгил ичинде Өзгөн районунун Жалпак-Таш айыл өкмөтүнүн жергиликтүү жана башка бюджеттик каражаттар эсебинен утурумдук жана капиталдык оңдоо, курулуш-куроо иштерине сарпталган каражаттардын максаттуу пайдаланылышы жана туура өздөштүрүлүшүнө жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгында жалпы **773,4 миң сомдук** кошуп жазуулар аныкталды, анын ичинен 233,9 миң сом калыбына келтирилди, 539,5 миң сом ордуна коюлган жок (**классификатор боюнча коду 230207**), объектилер боюнча:

-“**Жалпак-Таш айыл өкмөтүнүн Үч-Капчал айылындагы 35 орундуу балдар бакчанын курулушу**” объектиси боюнча «КББ» ЖЧКсы тарабынан 2023-жылдын август айында тапшырылган аткарылган иштин **233,9 миң сомго** негизсиз жогорулатылган, тактап айтканда, бир катар аткарылган иштер кабыл алуу актыларына негизсиз киргизилип, төлөмгө кабыл алынган. Аудиттин жүрүрүшүндө «КББ» ЖЧКсынын аласасынан кармап калуу менен мекемеге калыбына келтирилди.

- “**Жалпак-Таш айыл өкмөтүнүн Кенжебай айылындагы Искен-Нур балдар бакчасынын аймагына балдар ойноочу аянтчанын курулушу**” объектиси боюнча кабыл алынган иштерге жүргүзүлгөн контролдук өлчөө, тактоо иштеринин жыйынтыгында, «Кут Строй ЛТД» ЖЧКсы тарабынан 2024-жылга карата тапшырылган “Аткарылган иштерди кабыл алуу актысында” **539,5 миң сомдук** кошуп жазуулар аныкталды. Тактап айтканда: 140 чарчы метр желим төшөлмөсү, 140 чарчы метр таман таштар төшөлгөн эмес.

Мындан сырткары, аталган объекти боюнча курулуш иштерин сатып алууга конкурс өткөрүүдө Кыргыз Республикасынын “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” мыйзам талаптары бузулган. Атап айтканда, “Жалпак-Таш айыл өкмөтүнүн Кенжебай айылындагы Искен-Нур балдар бакчасынын аймагына балдар ойноочу аянтчанын курулушу” объектиси боюнча жарыяланган конкурска “Кут Строй ЛТД” ЖЧКсы 1166,5 миң сом жана “К.Ж.Жуманалиев” ЖИ 1235,0 миң сом табыштамасы менен катышкан. Бул жерде ЖИ К.Ж.Жуманалиев «Кут Строй ЛТД» ЖЧКсынын директору болгон.

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2023-жылдын 19-сентябрындагы № 489 токтомунун, “Мамлекеттик сатып алуулар жол-жоболорун жүргүзүү” 1-главасына ылайык, эгерде берүүчү/консультант өз алдынча же жөнөкөй шериктештиктин (консорциумдун) курамында бирден ашык сунуш берген болсо, ошол берүүчүнүн/консультанттын катышуусу менен бардык сунуштар четке кагылууга тийиш. Бул учурда эки подрядчынын берген сунуштары четтетилүүгө тийиш болгон, бирок четтетилген эмес.

2023-жылы башталган жумуш үчүн 800,0 миң сом акча каражаты которулуп берилип, 2025-жылдын май айына карата жумуштар аткарылган эмес, ал эми подряддык келишимдеги мөөнөттө курулуш иштерин бүтүрбөгөн подрядчыга карата келишимде каралган жазалар салынган эмес.

Сунуш 2. Утурумдук жана капиталдык ондоо, курулуш-куроо иштерине сарпталган бюджеттик жана башка каражаттарын өздөштүрүүдө негизсиз төлөмдөргө жана мыйзам бузууларга жол берген жооптуу кызматкерлерге карата тийиштүү чаралар көрүлсүн.

Аудиттин жүрүшүндө аныкталган **539,5 миң сомдук** кошуп жазуулар боюнча “Подрядчы” «Кут Строй ЛТД» ЖЧКсы тарабынан жумуштар аткарылсын жана подряддык келишимде көрсөтүлгөн 60 күндүк мөөнөттө курулуш иштерин бүтүрбөгөндүгү үчүн, келишимде каралган айыптар белгиленсин.

“Жалпак-Таш айыл өкмөтүнүн Кенжебай айылындагы Искен-Нур балдар бакчасынын аймагына балдар ойноочу аянтчанын курулушу” объектиси боюнча мамлекеттик сатып алууларды өткөрүүдө, Кыргыз Республикасынын “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” мыйзамын бузган конкурстук комиссияга карата тийиштүү чаралар көрүлсүн.

24. Кызыл-Октябрь айыл өкмөтү боюнча (башчысы А.Амирбеков, каржы-экономика бөлүмүнүн башчысы Абдуллаев А.) аудит мамлекеттик инспекторлор М.Дооронбаев жана **Пайздиллабеков М.** тарабынан жүргүзүлдү.

24.1. Кызыл-Октябрь айыл өкмөтү боюнча

Табуу жана тыянак 1. 2023-жылдын 31-декабрына карата ижарачыларга 1-5 жылдык мөөнөткө ижарага берилген айыл өкмөтүнүн КБФнын жерлеринен жалпы **571,6** миң сом ижара акы төлөмдөрү өндүрүлбөгөндүгү аныкталды.

Көрүлгөн чаралардын натыйжасында тиешелүү ижарачылар тарабынан өндүрүлүп, бюджетке калыбына келтирилди.

Сунуш 1. КР Өкмөтүнүн 2007-жылдын 22-июнундагы №243 токтому менен бекитилген “Айыл чарба жерлеринин мамлекеттик фондунун жерлерин ижарага берүүнүн шарттары жана тартиби жөнүндө” Типтүү жобонун талаптары сакталсын.

Табуу жана тыянак 2. Аудиттин жүрүшүндө, Кызыл-Октябрь айыл өкмөтүнүн башчысынын 2024-жылдын 26-ноябрындагы №256 буйругунун негизинде атайын комиссия курамы түзүлүп, Кызыл-Октябрь айыл өкмөтүнүн балансында турган негизги каражаттарга жана материалдык баалуулуктарга, ар түрдүү буюмдардын калдыктарына жүргүзүлгөн инвентаризациянын жыйынтыгында **6,6 миң сомдук** жетишпестик аныкталды (**классификатор боюнча коду 310105**).

Көрүлгөн чаралардын натыйжасында жетишпестик мекемеге калыбына келтирилди.

Сунуш 2. Бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун талаптарына ылайык жүргүзүлсүн.

Табуу жана тыянак 3. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2008-жылдын 26-августундагы №471 «Командировкалык чыгымдардын нормаларын белгилөө

жана алардын ордун толтуруунун тартиби жөнүндө» токтомунун 1-пунктунун талаптары сакталбастан, 3 кызматкердин сапар чыгымдарын төлөөдө, турак-жайды ижаралоо боюнча акы төлөөдө **12,7 миң сом** ашыкча төлөнүп берилгендиги аныкталды (**классификатор боюнча коду 410205**).

Аудит учурунда тиешелүү кызматкерлердин эсебинен бюджетке калыбына келтирилди.

Сунуш 3. Командировкалык чыгымдарды төлөө Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2008-жылдын 26-августундагы №471 «Командировкалык чыгымдардын нормаларын белгилөө жана алардын ордун толтуруунун тартиби жөнүндөгү» токтомунун талаптарына ылайык жүргүзүлсүн, ашыкча төлөөлөргө жол берилбесин.

Табуу жана тыянак 4. Жергиликтүү жана башка бюджеттик каражаттар эсебинен утурумдук жана капиталдык оңдоо, курулуш-куроо иштерине сарпталган каражаттардын максаттуу пайдаланылышы жана туура өздөштүрүлүшүнө жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгында жалпы **1030,4 миң сомдук** кошуп жазуулар аныкталды, ордуна коюлган жок (**классификатор боюнча коду 230207**), объектилер боюнча:

- «**Кызыл-Октябрь айыл өкмөтүнүн Ширин-Апа балдар бакчасынын имаратын капиталдык оңдоп түзөөдөн өткөрүү**» объектиси боюнча «СК Биримдик» ЖЧКсы тарабынан 2023-жылдын июль айына карата тапшырылган аткарылган иштин актысында көрсөтүлгөн жумуштардын көлөмү **52,3 миң сомго** негизсиз жогорулатылган. Тактап айтканда: имараттын чатырындагы тыныкенин калыңдыгы курулуш иштеринин сметасы боюнча 0,7 мм. тыныке менен жабуу жагы каралган болсо 0,45 мм. калыңдыктагы тыныке менен жабылган.

- «**Кызыл-Октябрь айыл өкмөтүнүн Лесхоз айылындагы 40 орундуу балдар бакчасынын курулушу**» объектиси боюнча аткарылган жумуштарга жүргүзүлгөн контролдук өлчөө, тактоо иштеринин жыйынтыгында, «Гарантстрой ЛТД» ЖЧКсы тарабынан 2024-жылга карата тапшырылган аткарылган иштин актысында көрсөтүлгөн жумуштардын көлөмүндө **978,1 миң сомдук** кошуп жазуулар аныкталды. Тактап айтканда:

- имараттын чатырынын алдына жылуулук кармоо үчүн куюлуучу жеңил бетон куюлган эмес;

- өрткө каршы чаралар көрүлгөн эмес;

- 1,74м2 ПВХ айнек орнотулган эмес;

- сырткы өрткө каршы темир тепкичтер курулган эмес;

- имараттын чатырын жабууда долбоор боюнча 0,5 мм., ал эми курулуш иштеринин сметасында 0,7 мм. тыныке орнотуу жагы каралган. Акча маселесине негиз болуучу иш кагаздары смета болгондуктан 0,7 мм. калыңдыктагы тыныке орнотуу зарыл болуучу. Контролдук өлчөө учурунда 0,325 мм. калыңдыктагы тыныке орнотулган.

Жогорудагы көрсөтүлгөн иштер толугу менен долбоордук-сметалык чечимдерге ылайык кайрадан аткарылышы керек.

Сунуш 4. Утурумдук жана капиталдык оңдоо, курулуш-куроо иштерине сарпталган бюджеттик жана башка каражаттарын өздөштүрүүдө негизсиз төлөмдөргө жана мыйзам бузууларга жол берген жооптуу кызматкерлерге карата тийиштүү чаралар көрүлсүн.

Аудиттин жүрүшүндө аныкталган **1030,4 миң сомдук** кошуп жазууларды калыбына келтирүү боюнча чаралар көрүлсүн, андан:

- **52,3 миң сом** “Подрядчы” СК Биримдик ЖЧКсы тарабынан бюджетке кайтарылсын;

- **978,1 миң сомдук** жумуштар “Подрядчы” “Гарантстрой ЛТД” ЖЧКсы тарабынан толугу менен долбоордук-сметалык чечимдерге ылайык аткарылсын.

24.2. Кара-Таш айыл өкмөтү боюнча:

Табуу жана тыянак 1. Аудит камтыган мезгил ичинде жергиликтүү жана башка бюджеттик каражаттар эсебинен утурумдук жана капиталдык оңдоо, курулуш-куроо иштерине сарпталган каражаттардын максаттуу пайдаланылышы жана туура өздөштүрүлүшүнө жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгында жалпы **110,3 миң сомдук** кошуп жазуулар аныкталды, ордуна коюлган жок (**классификатор боюнча коду 230207**), объектилер боюнча:

- “Кара-Таш айыл өкмөтүнүн Ирек айылынын Кең-Саз участкасына жол салуу, көпүрө куруу жана темир тосто менен тосуу иштери” объектиси боюнча кабыл алынган иштерге жүргүзүлгөн контролдук өлчөө, тактоо иштеринин жыйынтыгында, «Нуриман» ЖЧКсы тарабынан 2023-жылга карата тапшырылган “Аткарылган иштерди кабыл алуу актысында” **86,0 миң сомдук** кошуп жазуулар аныкталды, тактап айтканда курулуш иштерине буюртмачы тарабынан берилген иштердин тизмегине кирбеген атайын техникаларды жеткирүү сыяктуу кошумча кызматтар төлөмгө берилген кызматтарга негизсиз киргизилген.

- “Кара-Таш айыл өкмөтүнүн Үңкүр айылындагы эски мектептин имаратын балдар бакчасына профилин өзгөртүү жана капиталдык оңдоо түзөө иштери” объектиси боюнча “Рус Компани” ЖЧКсы тарабынан 2023-жылга карата тапшырылган аткарылган иштин актысында көрсөтүлгөн жумуштардын көлөмү **24,3 миң сомго** негизсиз жогорулатылган (жылытуу системасындагы радиаторлордун эки тарабына орнотулуучу вентильдер орнотулган эмес).

Сунуш 8.1. Утурумдук жана капиталдык оңдоо, курулуш-куроо иштерине сарпталган бюджеттик жана башка каражаттарын өздөштүрүүдө негизсиз төлөмдөргө жана мыйзам бузууларга жол берген жооптуу кызматкерлерге карата тийиштүү чаралар көрүлсүн.

Аудиттин жүрүшүндө аныкталган **110,3 миң сомдук** кошуп жазууларды калыбына келтирүү боюнча чаралар көрүлсүн, андан:

- **24,3 миң сомдук** негизсиз төлөмдөр “Подрядчы” “Рус Компани” ЖЧКсы тарабынан;

- **86,0 миң сомдук** негизсиз төлөмдөр “Подрядчы” “Нуриман” ЖЧКсы тарабынан тиешелүү бюджетке кайтарылсын.

25. Жазы айыл өкмөтү боюнча (башчысы У.Джеенбаев, каржы-экономика бөлүмүнүн башчысы Ч.Токторбаева) аудит мамлекеттик инспекторлор Б.Турдумамбетов жана Жумабаев Б. тарабынан жүргүзүлдү.

25.1. Жазы айыл өкмөтү боюнча:

Табуу жана тыянак 1. Айыл өкмөттүн карамагындагы кайра бөлүштүрүү фондунун 193,11 га сугат жери, өткөрүлгөн аукционго ылайык, ар бир гектарын 4000 сомдон, 21000 сомго чейин ижарага берилген. Кайра бөлүштүрүү фондунун 240,3 га кайрак жер аянтынын ар бир гектары 1100 сомдон берилген, жалпы

ижарага берилген 435,3 га жер аянтына жалпы 2744,4 миң сом ижара акы чегерилген, жыл ичинде 2582,9 миң сом ижара акы жыйналган, 161,5 миң сом жыйналбай калган, айыл өкмөттүн 2024-жылга карата киреше бөлүгүн түзүүдө күтүлүүчү киреше катары көрсөтүлгөн эмес, жыйынтыгында **161,5 миң сом** бюджеттик жоготууга жол берилген. КР Өкмөтүнүн 2007-жылдын 22-июнундагы №243 токтому менен жактырылган “Айыл чарба жерлеринин мамлекеттик фондунун жерлерин ижарага берүү шарттары жана тартиби тууралуу” Типтүү жобонун талаптары аткарылган эмес.

Сунуш 1. КР Өкмөтүнүн 2007-жылдын 22-июнундагы №243 токтому менен жактырылган “Айыл чарба жерлеринин мамлекеттик фондунун жерлерин ижарага берүү шарттары жана тартиби тууралуу” Типтүү жобонун талаптарына ылайык, келишим түзүүдө ижара акы төлөмдөрүнүн мөөнөтү так көрсөтүлүп, ижара акы төлөмдөрүн өз убагында өндүрүү боюнча тиешелүү иш чаралар жүргүзүлсүн.

Табуу жана тыянак 2. Тандап алуу көлөмүнүн ичиндеги 2215 “Ар түрдүү кызматтарды жана товарларды сатып алуу” беренесинен жыл аралыгында келишим менен 294,4 миң сом төлөнүп берилип, эмгек акысынан **26,0 миң сом** киреше салыгы, **29,2 миң сом** социалдык төлөмдөргө кармоо жүргүзүлбөгөндүгү аныкталды (**классификатор боюнча коду 210305**).

Натыйжада, КР Салык Кодексинин 185-беренесинде жана Кыргыз Республикасынын 24.01.2004-жылдагы №8 “Социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төлөмдөрүнүн тарифтери жөнүндө” Мыйзамынын 2-беренесинин 2-пунктунда белгиленген талаптар аткарылган эмес.

Аудиттин жүрүшүндө, жогорудагы кармалбай калган **26,0 миң сом** киреше салыгы, **29,2 миң сом** социалдык төлөмдөр 2024-жылдын №965 жана №1062 төлөө тапшырмалары аркылуу тийиштүү бюджет эсебине которулуп, калыбына келтирилди.

Сунуш 2. Келишимдин негизинде жеке жактарды жумушка тартуу менен эмгек акы төлөөдө, Кыргыз Республикасынын Салык Кодексинин 185-беренесинде жана Кыргыз Республикасынын 24.01.2004-жылдагы №8 “Социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төлөмдөрүнүн тарифтери” жөнүндөгү Мыйзамынын 2-беренесинин 2-пунктунда белгиленген талаптарга ылайык, киреше салыгы жана социалдык төлөмдөр өз убагында кармалып, тийиштүү бюджет эсебине которулсун.

Табуу жана тыянак 3. 2221 “Кезектеги оңдоо” беренесинен айыл өкмөт аймагындагы Кызыл-Дыйкан атындагы Ж.Абдрасулов орто мектебине Энергия жылытуучу 004 кубаттуулугу 100000м. 1 даана от казаны наркы 277,4 миң сомдук, Жээренчи айылындагы Ж.Мойдунов атындагы орто мектебине Энергия жылытуучу 004 кубаттуулугу 150000м. 1 даана от казаны наркы 220,0 миң сомдук, жалпы **497,4 миң сомдук** от казандар (электрокотел) сатып алынып, негизги каражат катары баланска алынбастан, форма №2 отчетунда 2221 “Кезектеги оңдоо” беренеси менен анык чыгымга коюлуп чыгыш болуп кеткен (**классификатор боюнча коду 410211**).

Натыйжада, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун 6-бөлүмүнүн 1-параграфынын талаптарын бузууга

жол берилген. Көрүлгөн чаралардын натыйжасында негизги каражаттар айыл өкмөттүн балансына алынып калыбына келтирилди.

Сунуш 3. Мекемеге негизги каражаттарды сатып алууда 3112 “Машина жана жабдуулар беренесинен сатып алуу жүргүзүлүп, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун 6-бөлүмүнүн 1-параграфынын талаптарына ылайык сатып алынган негизги каражаттар өз убагында баланска алынсын.

25.2. Зергер айыл өкмөтү боюнча:

Табуу жана тыянак 1. Аудиттин жүрүшүндө, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 26.08.2008-жылдагы №471 “Командировкалык чыгымдардын нормаларын белгилөө жана алардын ордун толтуруунун тартиби жөнүндө” токтомунун 1-пунктунун талаптарын бузуу менен 4 кызматкердин сапар чыгымдарына **5,7 миң сом** ашыкча төлөнгөндүгү аныкталды, андан: **4,7 миң сом** турак жайды ижаралоо үчүн акы төлөөгө, **1,0 миң сом** жол кире чыгымдары үчүн. Көрүлгөн чаралардын натыйжасында накталай төлөмгө берилген каржы бузуулар толугу менен бюджетке калыбына келтирилди (**классификатор боюнча коду 410205**).

Сунуш 1. Кызматкерлерге командировкалык чыгымдарды белгилөө жана алардын ордун толтурууда, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 26.08.2008-жылдагы №471 “Командировкалык чыгымдардын нормаларын белгилөө жана алардын ордун толтуруунун тартиби жөнүндө” токтомунда белгиленген ченемдер сакталып, ашыкча төлөөлөргө жол берилбесин.

Табуу жана тыянак 2. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 03.11.2011-жылдагы № 694 токтому менен бекитилген «Бюджеттин эсебинен каржыланган ишканалардагы нормадан ашкан запастар менен ТМБ зачеттон өткөрүү боюнча» Жобонун аткарылышына аудит жүргүзүүдө, жылдык отчет форма № 1 “Баланс” отчетунун 3-тиркемесинде чагылдырылган маалыматка ылайык, 2022-жылдын аягына карата сатып алынган отун каражаттарын пайдаланууда, жылдын башына 1086,2 миң сомдук отун запастарынан калдык болгон, жыл ичинде 2218,5 миң сомдук көмүр сатып алынып кампага кириштелген, жыл ичинде 2161,1 миң сомдук көмүр сарпталган, жылдын аягына 1143,6 миң сомдук отун каражаттарынан калдык калган, натыйжада **183,1 миң сомдук** нормадан ашыкча запастарын эсепке алуу (зачетко) жүргүзүлбөгөн ($2161100/360 \cdot 160 = 960488$ сом; $1143600 - 960488 = 183112$ сом). Каржы бузуулар мекемеге калыбына келтирилди (**классификатор боюнча коду 230306**).

Сунуш 2. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 03.11.2011-жылдагы № 694 токтому менен бекитилген «Бюджеттин эсебинен каржыланган ишканалардагы нормадан ашкан запастар менен ТМБ зачеттон өткөрүү боюнча» Жобонун талаптары сакталсын.

Табуу жана тыянак 3. Мамлекеттик кайра бөлүштүрүү фондунун жерлерин ижарага берүүдө, 2023-жылдын башына ижара акыдан жалпысы болуп 53,3 миң сом карыз болгон, 2023-жылга 798,0 миң сомго чегерүү жүргүзүлүп, жыл ичинде 842,0 миң сом ижара акы чогултулган, жыл башындагы карызды эсепке алуу менен

жыл аягына ижара акыдан **9,3 миң сом** ижара чогулбай, бюджеттик жоготууларга жол берилген. Көрүлгөн чаралардын натыйжасында бюджетке калыбына келтирилди.

Натыйжада, КР Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун 7-бөлүмүнүн 3-параграфынын талаптары бузулган.

Сунуш 3. Мамлекеттик кайра бөлүштүрүү фондунун жерлерин ижарага берүүдө, КР Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун 7-бөлүмүнүн 3-параграфынын талаптары сакталсын.

Табуу жана тыянак 4. Өзгөн районунун Жазы (мурдагы Зергер, Кызыл-Тоо жана Жазы а/ө) айыл өкмөтүнүн жергиликтүү бюджет эсебинен каржыланган “**Зергер айыл аймагына караштуу Алтыбай айылындагы №78 “М.Жолдошалиев орто мектебинин эски имаратын, бала бакчага ылайыктап реконструкциялоо”** объектисинде жүргүзүлгөн контролдук өлчөө, тактоо иштеринин жыйынтыгында «Акжолтой и Ко» ЖЧКсы тарабынан 2023-жылдын ноябрь айында тапшырылган “Аткарылган иштерди кабыл алуу актысынын” №21-23 жана №35,40,49 позициялары боюнча жумуштардын көлөмү **307,1 миң сомго** негизсиз жогорулатылгандыгы аныкталды (7м2 аянтка пол орнотуу, 9,6 м2 терезе орнотуу, 9,0 м2 эшик орнотуу, 304,8 м2 ички дубалдарды жасалгалоо аткарылган эмес, бирок төлөмгө кабыл алынган). Ордуна коюлду (**классификатор боюнча коду 230207**).

Сунуш 4. Утурумдук жана капиталдык оңдоо, курулуш-куроо иштерине сарпталган бюджеттик жана башка каражаттарын өздөштүрүүдө негизсиз төлөмдөргө жана мыйзам бузууларга жол берген жооптуу кызматкерлердин, ошондой эле келишимдик негизде иштеген техникалык көзөмөлчүнүн жоопкерчилиги мыйзам чегинде каралсын.

25.3. Кызыл-Тоо айыл өкмөтү боюнча:

Табуу жана тыянак 1. Негизги каражаттардын жана материалдык баалуулуктардын сакталышына аудит жүргүзүүдө, Жазы айыл аймагынын (мурдагы Кызыл-Тоо) айыл өкмөтүнүн 2024-жылдын 2-декабрындагы №-317 буйругунун негизинде, мурдагы Кызыл-Тоо айыл өкмөтүнүн балансында турган негизги каражаттар жана материалдык баалуулуктарды эсептен өткөрүүгө атайын комиссия дайындалып эсептөөлөр жүргүзүлүп, жыйынтыгында мурдагы Кызыл-Тоо айыл өкмөтүнүн аймагындагы Ак-Кыя айылына “Ассафа” кайрымдуулук фондунун демөөрчүлүгү менен курулган баланстык баасы **2842,3 миң сомдук** фельдердик-акушердик пунктунун имараты жана айыл өкмөтүнүн карамагындагы мектептердеги **3300,8 миң сомдук**, жалпы **6143,1 миң сомдук** негизги каражаттар баланска алынбагандыгы жана жаңыдан уюшулган “Жазы айыл аймагынын айыл өкмөтү” мекемесинин балансына өткөрүлүп берилбегендиги аныкталды (**классификатор боюнча коду 410211**).

Натыйжада, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик

башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун 6-бөлүмүнүн 1-параграфынын талаптары бузулган.

Көрүлгөн чаралардын натыйжасында 6143,1 миң сомдук негизги каражаттар баланска алынып калыбына келтирилди.

Сунуш 1. Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун 6-бөлүмүнүн 1-параграфынын талаптарына ылайык, мекемеге негизги каражаттарды сатып алууда 3112 “Машина жана жабдуулар беренесинен сатып алуу жүргүзүлүп, сатып алынган негизги каражаттар өз убагында баланска алынсын.

Табуу жана тыянак 2. Аудиттин жүрүшүндө, жоопкерчиликке берилген каражаттар суммасы менен, жоопкерлер тарабынан түзүлүп тапшырылган аванстык отчетторду салыштырууда 2023-жылдын 31-октябрында аймактык милиция кызматкерлерин колдоо максатында №000000362038 төлөө тапшырмасы аркылуу 2215 “Ар түрдүү кызматтарды жана товарларды сатып алуу” беренесинен **4,0 миң сом** которулуп берилген каражатка тийиштүү тастыктоочу документтер жок, жылдык отчетто дебитордук карызга коюлбастан, анык чыгымга коюлуп чыгышталып кеткендиги аныкталды (**классификатор боюнча коду 410215**).

Натыйжада, КР Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун 7-бөлүмүнүн 3.1-пунктунун талаптарын бузууга жол берилген.

Аудиттин жүрүшүндө 2024-жылдын 27-декабрындагы №335400149 банктык дүмүрчөктүн негизинде тийиштүү бюджет эсебине төгүлүп, калыбына келтирилди.

Сунуш 2. Жоопкерчиликке берилген каражаттар менен эсептешүүдө, КР Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун 7-бөлүмүнүн 3.1-пунктунун талаптары сакталып, дебитордук карыздарды тастыктоочу документтери жок чыгыштоого жол берилбесин.

25.4. Жазы айыл өкмөтүнүн алдындагы “Жазы Нур” муниципалдык ишканасы боюнча (башчысы *Молдошбаев Б.К.*, эсепчиси *Кудайбердиев Т.С*) аудит мамлекеттик инспектор Б.Турдумамбетов тарабынан жүргүзүлдү.

Шайкештик аудит жүргүзүү ишинин натыйжасында, 2023-жыл аралыгындагы иши баардык негизделген олуттуу аспектеринде, баардык тиешелүү мыйзамдарга жана жөнгө салуучу ченемдерге ылайык келгендиги аныкталды.

25.4.1. Мурдагы “Жазы Тазалык” муниципалдык ишканасы боюнча:

Табуу жана тыянак 1. Ишканада 2023-жыл аралыгында келишим менен жумуш актарган 3 жумушчуга акы төлөөдө **40,1 миң сомдук** киреше салыгы кармалбай калгандыгы аныкталды. Натыйжада, Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 185-беренесинин талаптарын бузууга жол берилген (**классификатор боюнча коду 210305**).

Аудиттин жүрүшүндө 2024-жылдын 30- декабрындагы №2211 банктык дүмүрчөк аркылуу тийиштүү бюджет эсебине төгүлүп, калыбына келтирилди.

Сунуш 1. Жеке жактарды келишимдин негизинде жумушка тартып акы төлөөдө, Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 185-беренесине ылайык, киреше салыгы өз убагында кармалып, тийиштүү бюджет эсебине которулсун.

25.4.2. Мурдагы “Жазы аймактык Таза Суу” муниципалдык ишканасы боюнча:

Шайкештик аудит жүргүзүү натыйжасында, муниципалдык ишкананын 2023-жыл аралыгындагы иши баардык негизделген аспекттеринде, баардык тиешелүү мыйзамдарга жана жөнгө салуучу ченемдерге ылайык келгендиги аныкталды.

26. Баш-Дөбө айыл өкмөтү боюнча (башчысы *Н.Саипбаев*, каржы-экономика бөлүмүнүн башчысы *Ө.Шамурзаев*) аудит мамлекеттик инспектор Д.Ыдырысов тарабынан жүргүзүлдү.

Табуу жана тыянак 1. Товардык-материалдык баалуулуктардын нормативден ашыкча запастарын жана каражаттар калдыктарын эсепке алууда, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 03.11.2011-жылдагы № 694 токтому менен бекитилген ““Бюджеттик мекемелерди финансылоодо жылдык отчеттор боюнча эсептөөлөрдө товардык-материалдык баалуулуктардын нормативден ашыкча запастарын жана каражаттар калдыктарын эсепке алууну жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө” Нускаманын талаптары аткарылбаган, б.а. “Көмүрдү сатып алуу жана отундун башка түрлөрүн алуу” беренеси боюнча 2023-жылда **548,6 миң сом** ашыкча калдык эсептелген $(1036,4/360)*120=345,5-894,1=548,6$). Көрүлгөн чаралардын натыйжасында ашыкча запастар эсепке алынып калыбына келтирилди (**классификатор боюнча коду 230306**).

Сунуш 1. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 03.11.2011-жылдагы № 694 “Бюджеттик мекемелерди финансылоодо жылдык отчеттор боюнча эсептөөлөрдө товардык-материалдык баалуулуктардын нормативден ашыкча запастарын жана каражаттар калдыктарын эсепке алууну жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө нускаманы бекитүү тууралуу” токтомунун аткарылышы, Кыргыз Республикасынын Финансы министирлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана каржылык отчетту жүргүзү боюнча” Жобосунун талаптарына ылайык жүргүзүлсүн.

Табуу жана тыянак 2. Эмгек акыларды төлөөлөрдү жүргүзүүдө, Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 1-августундагы №266 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жарандык кызматчыларына жана муниципалдык кызматчыларына эмгек акы төлөө шарттары жөнүндө” Жарлыгынын 6-пунктунда белгиленген талаптарды бузуу менен, кызмат сапарында жүргөн кызматкерлерге транспорттук чыгымдар жана тамактануу үчүн жалпы **79,4 миң сом** компенсация төлөмдөрү ашыкча төлөнүп берилгендиги аныкталды, андан: январь айына 18 кызматкерге 28,7 миң сом, апрель айына 2 кызматкерге 6,3 миң сом, май айына 14 кызматкерге 28,4 миң сом, июнь айына 17 кызматкерге 16,0 миң сом (**классификатор боюнча коду 230303**).

Аудиттин жүрүшүндө, көрүлгөн чаралардын натыйжасында 16.12.2024-жылдагы №6 төлөө тапшырмасынын негизинде калыбына келтирилүүгө тийиш болгон **38,0 миң сом** бюджетке калыбына келтирилди.

Сунуш 2. Кызматкерлерге компенсация суммаларын аныктоодо, Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 1-августундагы №266 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жарандык кызматчыларына жана муниципалдык кызматчыларына эмгек акы төлөө шарттары жөнүндө” Жарлыгынын 6-пунктунда белгиленген талаптар сакталсын.

Табуу жана тыянак 3. Өзгөн районунун Баш-Дөбө айыл өкмөтүнүн жергиликтүү жана башка бюджеттик каражаттар эсебинен утурумдук жана капиталдык оңдоо, курулуш-куроо иштерине сарпталган каражаттардын максаттуу пайдаланылышы жана туура өздөштүрүлүшүнө жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгында, **“Кош-Коргон айылында курулуучу мектептин ордун (топурак шагал аралашмасы менен) толтуруу иштери”** объектиси боюнча «РМ-Курулуш» ЖЧКсы тарабынан 2023-жылдын декабрь айында тапшырылган “Аткарылган иштерди кабыл алуу актысынын” №01 позициясы боюнча кабыл алынган жумуштардын көлөмү **48,1 миң сомго** негизсиз жогорулатылгандыгы аныкталды. Тактап айтканда 150м³ топурак шагал аралашмасы аз төгүлгөн, ордуна коюлган жок (**классификатор боюнча коду 230207**).

Сунуш 3. Утурумдук жана капиталдык оңдоо, курулуш-куроо иштерине сарпталган бюджеттик жана башка каражаттарын өздөштүрүүдө негизсиз төлөмдөргө жана мыйзам бузууларга жол берген жооптуу кызматкерлерге карата тийиштүү чаралар көрүлсүн.

Аудиттин жыйынтыгы менен, **“Кош-Коргон айылында курулуучу мектептин ордун (топурак шагал аралашмасы менен) толтуруу иштери”** объектисинде аныкталган **48,1 миң сом кошуп жазуулар**, «РМ-Курулуш» ЖЧКсы тарабынан калыбына келтирилсин.

С У Н У Ш:

1. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарында, бюджеттик мекеме уюмдарында жана муниципалдык ишканаларында жүргүзүлгөн шайкештик аудиттин жыйынтыгы жергиликтүү Кенештердин катышуусунда талкуулансын. Каржы бузууларга жол берген жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын башчыларына, финансы-экономика бөлүмүнүн башчыларына, муниципалдык ишканаларынын жетекчилерине жана башкы эсепчилерине тартип жоопкерчилигин берүү жагы каралсын. Ошондой эле аныкталган каржы бузууларды толук жоюу жана мындан ары жол бербөө боюнча тиешелүү иш-чаралар жүргүзүлсүн.

2. Аудит жүрүшүндө төмөнкү бюджеттик мекемелеринде, айыл өкмөттөрүндө жана муниципалдык ишканаларында аныкталып, бирок толук өндүрүлбөй калган каржы бузууларды тиешелүү бюджетке өндүрүү боюнча тийиштүү чаралар көрүлсүн:

2.1. Өзгөн шаарынын мэриясынын алдындагы Муниципалдык менчиктеги мүлктү башкаруу Департаменти боюнча “Муниципалдык кызматчы” болуп эсептелбеген кызматкерлерге компенсация катары ашыкча төлөнгөн **523,6 миң сом** акча каражаты бюджетке калыбына келтирилсин.

2.1.1. Мурдагы “Капиталдык курулуш башкармалыгы” муниципалдык ишканасы боюнча:

- **“Муниципалдык кызматчы”** болуп эсептелбеген кызматкерлерге компенсация катары ашыкча төлөнгөн **393,7 миң сом** акча каражаты бюджетке калыбына келтирилсин;

- **187,2 миң сомдук** жумуштар “Подрядчы” «Мухаммад Юсуф» ЖЧКсы тарабынан долбоордук-сметалык чечимдерге шайкеш аткарылсын;

- негизсиз төлөмгө кабыл алынган **23,6 миң сомдук** жабдуулар, анын ичинде 4 даана “Электрочайник” жана 1 даана “Кондиционер” “Подрядчы” «Чик Строй» ЖЧКсы тарабынан ордуна коюлсун.

2.2. Өзгөн шаардык мэриясынын алдындагы “Өзгөн жашылдандыруу чарбасы” муниципалдык ишканасы боюнча “Муниципалдык кызматчы” болуп эсептелбеген кызматкерлерге компенсация катары ашыкча төлөнгөн **231,0 миң сом** акча каражаты бюджетке калыбына келтирилсин.

2.3. Мырза-Аке айыл өкмөтү боюнча:

- **мурдагы Мырза-аке айыл өкмөтүндө** отун каражаттарынан аныкталган **1106,8 миң сомдук** нормадан ашыкча запастары эсепке алынсын.

- **мурдагы Алтын-Булак айыл өкмөтүндө** отун каражаттарынан (көмүр) аныкталган **120,9 миң сомдук** нормадан ашыкча запастары эсепке алынсын.

2.4. Жалпак-Таш айыл өкмөтү боюнча:

- **368,0 миң сом** ижара акы төлөмдөрү тиешелүү жактардан өндүрүлүп жергиликтүү бюджетке чегерилсин;

- **539,5 миң сомдук** кошуп жазуулар боюнча “Подрядчы” «Кут Строй ЛТД» ЖЧКсы тарабынан жумуштар аткарылсын.

2.5. Баш-Дөбө айыл өкмөтү боюнча “Кош-Коргон айылында курулуучу мектептин ордун (топурак шагал аралашмасы менен) толтуруу иштери” объектисинде аныкталган **48,1 миң сом** кошуп жазуулар «РМ-Курулуш» ЖЧКсы тарабынан калыбына келтирилсин.

2.6. Кароол айыл өкмөтү боюнча:

“Кароол айыл аймагына караштуу Кароол айылындагы “Борбордук стадионду реконструкциялоо” объектисинде аныкталган **79,2 миң сомдук** кошуп жазуулар боюнча “Подрядчы” «Түштүк-Строй» ЖЧКсы тарабынан жумуштар аткарылсын.

2.7. Куршаб айыл өкмөтү боюнча:

Аудиттин жыйынтыгында аныкталган **337,3 миң сомдук** кошуп жазуулар калыбына келтирилсин, анын ичинен:

- “Подрядчы” «Бостон Констракшн» ЖЧКсы “тарабынан **15,0 миң сомдук** жумуштар аткарылсын.

- “Подрядчы” «Амазон Групп» ЖЧКсы тарабынан **322,3 миң сомдук** жумуштар аткарылсын.

2.8. Кара-Шоро (мурдагы Ак-Жар) айыл өкмөтү боюнча «Какыр айылындагы Сатыбалды уулу Жолдош атындагы орто мектебинин аймагына жабык футбол аянтчасын куруу» объектиси боюнча **54,2 миң сомдук** кошуп жазуулар подрядчы СК «Идеал ЛТД» ЖЧКсы тарабынан бюджетке кайтарылсын.

2.9. Кызыл-Октябрь айыл өкмөтү боюнча:

Аудиттин жыйынтыгында аныкталган **1030,4 миң сомдук** кошуп жазуулар калыбына келтирилсин, анын ичинен:

- «**Кызыл-Октябрь айыл өкмөтүнүн Ширин-Апа балдар бакчасынын имаратын капиталдык ондоп түзөөдөн өткөрүү**» объектиси боюнча **52,3 миң сомдук** кошуп жазуулар “Подрядчы” СК Биримдик ЖЧКсы тарабынан бюджетке кайтарылсын;

- “**Кызыл-Октябрь айыл өкмөтүнүн Лесхоз айылындагы 40 орундуу балдар бакчасынын курулушу**” объектиси боюнча **978,1 миң сомдук** кошуп жазуулар боюнча “Подрядчы” “Гарантстрой ЛТД” ЖЧКсы тарабынан жумуштар толугу менен долбоордук-сметалык чечимдерге ылайык аткарылсын.

Мурдагы Кара-Таш айыл өкмөтү боюнча:

- “**Кара-Таш айыл өкмөтүнүн Үңкүр айылындагы эски мектептин имаратын балдар бакчасына профилин өзгөртүү жана капиталдык ондоп түзөө иштери**” объектиси боюнча **24,3 миң сомдук** негизсиз төлөмдөр “Подрядчы” “Рус Компани” ЖЧКсы тарабынан тиешелүү бюджетке кайтарылсын;

- “**Кара-Таш айыл өкмөтүнүн Ирек айылынын Кең-Саз участкасына жол салуу, көпүрө куруу жана темир тосто менен тосуу иштери**” объектиси боюнча **86,0 миң сомдук** негизсиз төлөмдөр “Подрядчы” “Нуриман” ЖЧКсы тарабынан тиешелүү бюджетке кайтарылсын.

Кыргыз Республикасынын
Эсептөө палатасынын Ош шаары, Ош,
Жалал-Абад жана Баткен областтары
боюнча аймактык бөлүмүнүн
мамлекеттик инспекторлору

К. Рахманов

Б.Жумабаев

Курулуш боюнча
мамлекеттик инспектор

М. Пайздиллабеков